

КИМ ТАҲЛИЛ ҚИЛАДИ?

Терговчи ва судьянинг қабул қилган қарори тўғри ёки нотўғри эканлиги таҳлими қилинади? Умуман терговчи ва судьяларнинг бири-бирига зид қарор қабул қилишларини қандай изоҳлаш мумкин?

5 бет

ИБРАТ МАСКАНИ

Замон, дунёқараш шилдат билан ўзгармоқда. "Қулоқ чўзган" билан ўқувчиларнинг кўзи-қалби очилмайди. Уларни жисмоний ва маънавий етук инсон қилиб тарбиялайдиган янгилаан-янги маърифий усулларни кашф қилиб, ҳаётга жалб қилиб бориш керак.

6 бет

Ҳуқуқ

1997-йил 27-августдан чиқа бoshлаган

www.huquq-gazeta.uz

2012-йил 17-май, №20 (801)



2012 йил 15 май куни Бoш прокуратуранинг Олий ўқув курслари та-шббуси билан 1-Тошкент юридик коллежида "Жиноят процессида тортишув принципига амал қилиш муаммолари" мавзусида илмий-амалий конференция ўтказилди.

Илмий-амалий конференция

Матлуба АМИНЖОНОВА,
Бoш прокуратуранинг
ОЎК кафедре бошлиғи

этишда тортишув самарадорлигини оширишга хизмат қилаётганилиги таъкидланди.

Қонунчиликда иштирокчиларнинг процессуал тенглиги мустаҳкамланганлигига қарамай, жиноят ишларини муҳокама этиш ҳар доим ҳам тортишув принципида мувофиқ тарзда ўтмаслиги қайд этиб ўтилди.

Тадбирда жиноят процессида тортишув принципининг доимий амал қилиши, адвокатлар корпуси фаоллигини ошириш, тортишувга асосланган суд иш юритуви имкониятларидан тўлиқ фойдаланиш, суд музокаралари самарадорлигини ошириш ва судьяларнинг жиноят ишини кўриш жараёнида ҳолислиги ва беғаразлигини таъминлаш, ривожланган хорижий мамлакатларда тортишув принципининг амалиётда таъқлинишини ўрганиш зарурати таъкидланди.

Конференцияда амалиётчи прокуратура ходимлари билан коллеж талабалари ўртасида қизиқарли савол-жавоблар ўтказилди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бoш прокуратурасининг Олий ўқув курслари ходимлари ва тингловчилари, суд, прокуратура ходимлари, Тошкент Давлат юридик институти, УЭМУ ҳуқуқшунослик факультети, Тошкент юридик коллежи профессор-ўқитувчилари, ўқувчилари, фуқаролик жамияти институти ва оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

Конференцияда тортишув принципининг илмий-амалий жиҳатлари, принципининг ҳуқуқни қўллаш амалиётида амал қилиши билан боғлиқ муаммолар ва унинг жиноят ишини ҳар томонлама муҳокама этиш, қонуний, асосли ва адолатли қарор чиқаришдаги аҳамияти, жиноят процесси иштирокчиларининг фаоллигини ошириш масалалари муҳокама этилди.

Конференция иштирокчилари томонидан мустақиллик йилларида, суд-ҳуқуқ соҳасида амалга оширилган ўзгаришлар суднинг бошқа ҳокимият тармоқларидан мустақиллигининг таъминланганлиги, бу эса жиноят процесси иштирокчиларининг тенглигини ўрнатиш ва судланувчининг айблилиги масаласини муҳокама

Умид ниҳоллари – 2012



Навоий ёшларни чорлайди

Ўзбекистонда ўсиб келаётган ёш авлодни жисмонан ва маънан баркамол инсонлар этиб тарбиялашга алоҳида эътибор қаратишмоқда. Бунда спортнинг ўрни беқийёсдир. Жумлаан, болалар спортини ривожлантиришда яратилган катта ибрат мактаби ўзбекистонлик спортчиларнинг халқаро мусобақаларда муваффақиятли иштирок этиб, совринли ўринларни қўлга киритишга мустаҳкам замин яратмоқда. Бу эса, шахсан Юртбошимиз томонидан мамлакатимизда спортни ривожлантиришга қаратилган улкан эътибор самарасидир.

Мақтаб ўқувчилари ўртасида оммавий спортни ривожлантириш тизимини қўллаб-қувватлашга хизмат қилаётган "Умид ниҳоллари" спорт беллашуви ана шулардан бири сифатида ёшлар ҳаётида унутилмас из қолдираётганлиги ҳеч кимга сир эмас.

Жорий йилда умумтаълим мактаблари ўқувчи ёшлари ўртасида "Умид ниҳоллари — 2012" Республика спорт мусобақалари финал босқичининг Навоий вилоятида ўтказилиши, айниқса, бундай нуфузли мусобақаларнинг вилоятимизда биринчи бор ўтказилиши навоийликларга ифтиخور бағишлаш билан бир қаторда катта масъулият ҳам юклаши табиий.

Спорт мусобақалари ўтказиладиган Навоий шаҳри кундан-кунга чирой очмоқда. Гулларга бурканган шаҳар катта байрамга тайёргарлик кўрмоқда. Мазкур спорт бахсларида мамлакатимиздаги 16 ёшга бўлган ўқувчилар иштирок этиб, улар спортнинг 12 та тури, яъни баскетбол, волейбол, кўл тўпи, белбоғли кураш, бадий гимнастика, енгил атлетика, кураш, сузish, спорт гимнастикаси, стол теннисси, футбол ва шахмат бўйича беллашшади.

Мусобақаларга ҳар бир вилоятдан 143 нафардан спортчи-мураббийлар ва ҳакамлардан иборат жамоа, жами 1623 нафар спортчилар делегацияси, оммавий ахборот воситалари ходимлари, машъала олиб келувчилар, бадий гуруҳлар ҳамда меҳмонларнинг келиши кўзда тутилган.

Ушбу мусобақаларнинг энг асосий иншооти, яъни Навоий шаҳрида замонавий 10

мингдан зиёд томошабинни сифдира оладиган қиймати 23,5 млрд. сўм бўлган марказий стадион қурилишида охири пардозлаш ва жиҳозлаш ишлари амалга оширилмоқда.



Бир вақтнинг ўзида майдон ҳудудида кенг қўламли ободонлаштириш ишлари ҳам олиб борилмоқда. Умид ниҳоллари бўлиб қадалган дарахт кўчатлари, анвойи гуллар киши кўзини қувонтиради.

Нафақат вилоят микёсидаги, балки республика микёсидаги спорт беллашувларини ўтказишга бир неча бор мезбонлик қилган Навоий комбинатлургия комбинатида қарашли Спорт саройида эса "Умид ниҳоллари — 2012" мусобақаларини ўтказишга қизгин тайёргарлик кўрилмоқда.

Шунингдек, шаҳардаги мусобақалар ўтказиладиган спорт иншоотларидан кураш турларига ихтисослаштирилган вилоят болалар ва ўсмирлар спорт мактабида ҳамма нарса деярли тайёрлаб қўйилди. Мусобақаларни оммавий ахборот воситаларида ёритишни тезкор ташкил этиш мақсадида "Ўзбектелеком" АК Навоий филиали томонидан телефон ва интернет хизматлари йўлга қўйилган. Бу ерда миллий кураш

Алишер ТЕШАЕВ,
Навоий вилоят прокурорининг
катта ёрдამчиси

ҳамда белбоғли кураш бўйича беллашувлар ўтказилиши режалаштирилган.

Ийрик санат корхоналаридан бири саналган "Навоийазот" очик акциядорлик жамиятининг "Кимёгар" стадиони эса футбол ишқибозлари ва кўл тўпи мухлисларига мезбонлик қилади. Спорт коллежида стол теннис мусобақалари ўтказилиши режалаштирилган бўлиб, охириги тайёргарлик ишлари амалга оширилмоқда.

Ташкил этилган 16 та ишчи гуруҳи ёрдამида меҳмонларни муносиб кутиб олиш, ўқувчи ёшларга ва мусобақа иштирокчиларига тиббий ва маиший, транспорт хизматлари кўрсатиш учун зарур шарт-шароитлар яратиш борасидаги ишлар ҳам талаб даражасида.

"Умид ниҳоллари — 2012" спорт мусобақаларининг очилиш ва якуний тадбирлари ўтказиладиган Навоий шаҳридаги янги Марказий ўйингоҳдан телесигналларни тўғридан-тўғри узатиш учун "Ўзбектелеком" АК "Телекоммуникация транспорт тармоғи" филиали 10-боғламаси томонидан таксимловчи автоматли қурилма ва SMS-600 алоқа қурилмаси монтаж қилинди. Махсус аккумуляторлар ҳамда ўзгармас ток қўтилари ўрнатилди. "Ўзбектелеком" АК Навоий филиали томонидан режалаштирилган 1200 метр 8 тонали оптик алоқа кабели тўлиқ ётказилишига эришилди. Шунингдек, Навоий шаҳри ҳақидаги китоб ва буклетлар ҳамда "Умид ниҳоллари — 2012" логотипи асосидаги мусобақа спорт формаси, кўкрак нишонини ҳамда эсдалик совгалари тасдиқоти ҳам ўтказилди.

Қисқа қилиб айтганда, кўзда тутилган барча вазифалар адо этилиб, мусобақаларга тахт қилиб қўйилди. Навоирон Навоий шаҳри ўқувчи-ёшларни чорлайди.

Ҳамкорликдаги семинар

Ўткиржон ДЕҲҚОНОВ,
«Huquq»

Бугун Одам савдосига қарши курашиш Республика Идоралараро комиссиясининг таркибига кирувчи барча аъзо ташкилотлар ва фуқаролик жамияти институти ўртасида йўлга қўйилган фаол ҳамжиҳатлик асосида иш юритиш трансмиллий жиноят ҳисобланган одам савдоси билан боғлиқ жиноятларни аниқлаш, унга қарши курашишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Утган ҳафта пойтахтимиздаги "Ўзбекистон" меҳмонхонасида "ISTIQBOLLI AVLOD" ёшлар ахборот-маърифат маркази ҳамда Бoш прокуратура ҳамкорлигида "Ўзбекистон Республикасининг "Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида"ги Қонунининг ижроси. Одам савдосига қарши курашиш фаолиятини оммавий ахборот воситаларида ёритилиши" мавзусида семинар бўлиб ўтди.

Унда Одам савдосига қарши курашиш Республика Идоралараро комиссияси таркибига кирувчи аъзо ташкилотлар вакиллари, "Истикболли авлод" ННТнинг одам савдосига қарши курашиш бўйича ижтимоий ҳамкорлик тармоғи ва ОАВ вакиллари иштирок этдилар.

Семинарда Бoш прокуратура бўлим бошлиғи, Одам савдосига қарши курашиш бўйича Республика Идоралараро комиссиясининг таҳлилий ишчи гуруҳи аъзоси Гулноза Раҳимова Одам савдосига қарши курашиш бўйича Республика Идоралараро комиссияси фаолияти тўғрисида батафсил ахборот бериб ўтди. Шунингдек, маърузачилар давлатимиз томонидан одам савдосига қарши курашиш борасида қабул қилинган қонун ва қонуноти ҳужжатларининг ижросини таъминлашда давлат бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари каби қатор ташкилотлар ва фуқаролар одам савдосига қарши курашиш бўйича давлат органларига кўмаклашиши ҳамда зарур ёрдამ кўрсатиши белгилаб қўйилганлиги, бу борада ННТнинг ўрни ва фаолияти хусусида ҳам атрофчила маълумот бердилар.

Баҳс-мунозараларга бой тарзда ўтган семинарда видеороликлар, кўргазмалар чикишлар, одам савдосига қарши курашишда ННТ томонидан тайёрланган ва амалга оширилиб келинаётган қатор лойиҳалар иштирокчиларга таништирилди.

Кондан фойдаланиш қоидалари

Диёримизда қурилишлар тобора авж олиб, қурилиш ашёларига эҳтиёж ҳам шунга яраша ортиб бормоқда. Уларнинг аксарияти ўзимизда ишлаб чиқарилмоқда. Тадбиркорлар гишт, шифер, оҳақ, алебастр, цемент каби материалларни тайёрлаб берадиган катта-кичик корхоналарни ишга туширишяпти. Қонунларда белгиланган тартибда қурилиш хомашёси — тупроқ, тош-шағал, қум, оҳақ кабиларни қазиб олиш ва фойдаланиш имкониятларини тасарруф этишяпти.

Бироқ, туман прокуратураси томонидан Республика Президентининг "Ер қабри участкаларидан фойдаланиш ҳуқуқи учун лицензиялар бериш тартибини такомиллаштириш тўғрисида"ги Қарори иброси ўрганилганда, бир қанча қонунбузилиши ҳолатлари аниқланди. Жумладан, қазилмагоҳдан фойдаланишнинг бир қатор шартлари бўлиб, уларга қатъий амал қилиш талаб этилади. Бунинг учун аввало, ундан фойдаланиш ҳуқуқини қўлга киритиш лозим. Қурилиш хомашёси кони номаъдан қазилма бойликлари мавжуд бўлган жойларда ташкил этилади. Белгиланган тартибда ер участкасидан қазилмагоҳ сифатида фойдаланиш ҳуқуқини қўлга киритганларга эса лицензия берилади. "Ер ости бойликлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 26-моддаси 1-, 2- ва 3-қисмларида белгиланган кўйилганидек, лицензия ер қабри участкаларидан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлишнинг асоси бўлиб ҳисобланади. Лицензия тегишли давлат органи томонидан ер участкаси берилиши кафолати мавжуд бўлгандагина берилиб, муайян чегарали доирадаги ер қабри участкасидан белгиланган муддат мобайнида фойдаланиш ҳуқуқини ҳавола қилади. Ушбу қонун асосида ишлаб чиқилган "Ер қабри участкаларидан фойдаланиш ҳуқуқини бериш тартиби ва шартлари" тўғрисида Низом" ҳамда "Номаъдан фойдали қазилма бойликлари мавжуд бўлган ер қабри участкаларидан фойдаланиш ҳуқуқини берувчи лицензияларни бериш тўғрисидаги Низом"да талабгор юридик шахсларга ер қабри қазилмаси участкасидан фойдаланиш ҳуқуқи берилишининг тартиби ва шартлари, бундай ҳуқуқни қўлга киритмоқчи бўлган шахсларга қўйиладиган талаблар, мажбуриятлар батафсил баён этилган.

Ер қабри участкаларидан фойдаланиш лицензиялари геологик ўрганиш, фойдаланиш қазилмаларни тажриба-саноат қўламида қовлаб олиш,

фойдали қазилмаларни қазиб чиқариш, техноген минерал ҳосилалардан фойдаланиш, ер ости иншоотларини барпо этиш, қурилиш учун зарур номаъдан хомашёларни қазиб олиб, фойдаланиш каби мақсадлар учун муайян муддатга, муайян чегара доирасида Республика Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси томонидан берилади. Чикиндиларни сақлаш ва қўмиш мақсадида ер ости иншоотларини қуриш ва улардан фойдаланиш ҳуқуқини ҳавола этувчи лицензия эса белгиланган тартибда Республика Давлат табиати муҳофазаси қўмитасидан олинади.

Лицензияга эга юридик шахслар, тадбиркорлар тайёрлаган лойиҳалар атрофлича ўрганилиб, жойлардаги ҳокимларнинг қарорларига асосан но-руда қазилмаларни қазиб фойдаланиш учун ер участкалари ажратиб, топширилади. Фаргона туман ҳокимининг 2004 йил 16 февраль кунги қарори билан Хонқиз ҚФЙдаги "Қизил тупроқ" кичик корхонасига хомашё чиқариш учун 1 гектар қазилмагоҳ берилган. 2007-2011 йилларда гишт тупроғи, шағал қазиб олиб, фойдаланишлари учун туман ҳокимининг қарорлари билан Қувасой шаҳридаги "TJM DELORAS" қўша корхонасига, "Маҳаллий саноат" МЧЖга қарашли 8-сонли участкага, фуқаро И.Ҳўжахоновга, "Фар Сардил Файз", "Саховат Марғилон Файзи", "Нафис Санжар жило-си", "Авалл стройматериал торг", "Мустанг қурилиш фйз", "Жамбул казина сервис" хусусий корхоналарига, фуқаро И.Исахоновга захира ерлардан 1 гектардан тортиб, салкам 9 гектарчага ер участкалари ажратиб берилган. Бироқ, ҳокимнинг қарори чиқарилаётганда, тадбиркорларнинг ер қабри участкаларидан фойдаланиш ҳуқуқини берувчи лицензияларини олган-олмаганликлари эътибордан четда қолиб, қонуннинг талабларига амал қилинмаган. Ушбу ҳолатдан келиб чиқиб, туман ҳокимининг юқорида тилга олинган юридик шахслар ва фуқароларга қазилмагоҳ сифатида фойдаланишлари учун ер участкалари ажратиш тўғрисидаги қарорларига нисбатан протест келтирилиб, ер участкаларининг туман захирасига қайтарилиши таъминланди.

Бола тарбиясига бепарқлик келажакка эътиборсизлик саналади

Булунгур туман Халқ таълими муассасалари фаолиятини метолик таъминлаш ва ташкил этиш бўлими васийлик ва ҳомийлик органи томонидан амалга оширилган ишлар ўрганилганда, айрим қонунбузилиши ҳолатлари аниқланди. Жумладан, туман Халқ таълими муассасалари фаолиятини метолик таъминлаш ва ташкил этиш бўлими мудири Ҳ.Абдуҳамидов васийлик ва ҳомийлик органининг раиси, кенгаш котиби Б.Қулбоев, услубчи Ш.Аноров ҳамда психолог Б.Қулбоевлар аэзолари этиб тасмиқланган. Бироқ, улар ўз вазифаларини етарли даражада бажармаган.

Хусусан, туман ХТМФМТББ қошидаги васийлик ва ҳомийлик органида васийликка, ҳомийликка фарзандликка олингандар ҳақида умумий маълумотлар жамланган қундалик доимий иш реестри, ота-онасиз қолганларни бйрлашчи рўйхатга олиш, васийлик ва фарзандликка олишга номзод бўлган ота-оналарни рўйхатга олиш, давлат ҳамдўғрилиги муҳтож болалар ҳамда "Меҳрибонлик йил"га ҳўнатиладиганларни ҳисобга олиш дафтарларни алоҳида юритилмаган, тегишли маълумотлар тўлиқ қайд этилмаган.

Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларнинг таълим ва тарбиясига тааллуқли масалаларни ҳал қилишда ташаббускорлик кўрсатилмаган. Яъни, васийлик ва ҳомийлик органининг раиси, кенгаш котиби Б.Қулбоев, услубчи Ш.Аноров ҳамда психолог Б.Қулбоевлар аэзолари этиб тасмиқланган. Бироқ, улар ўз вазифаларини етарли даражада бажармаган.

Судларда қўриб чиқилаётган ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиш ёки уларнинг ҳуқуқини чеклаш тўғрисида иштирок этган

Шерали ФАЙЗИЕВ,
Булунгур туман
прокурори ёрдамчиси

ва ҳомийлик органига хабар берилмаган. Натижада болаларга васий ёки ҳомий тайинланмаган. Ушбу ҳолат юзасидан "Уроқли" МФЙ раиси Б.Усмоновга нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилган. Текширишда шунингдек, тумандаги 21-умумтаълим мактаби директори Ш.Орипов томонидан топширилган вазифаларни лозим даражада бажарилмаганлиги ҳам маълум бўлди. Масалан, 6-синф ўқувчиси Д.Бозорованинг онаси 1999 йил вафот этганлиги, отаси эса бошқа оила куриб, фарзандини ҳоласига ташлаб кетганлиги тўғрисидаги маълумотлар васийлик ва ҳомийлик органига топширилмаган. Мактаб директори Ш.Ориповга нисбатан ҳам маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилди.

Худди шундай қонунбузилиши ҳолатларига йўл қўйган 22 нафар мактаб директорлари ва маҳалла фуқаролар йиғини раисларига нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги, масъул ҳодимларга эса ҳуқуқбузарлик тўғрисида ишлар қўзғатилди. Қонун талабларининг бузилиши, уларнинг келиб чиқиб сабаблари ва бунга имконият яратиб бераётган шарт-шароитларни бар-тароф этиш ҳақида туман ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссияга ва вилоят Халқ таълими бошқармасига тақдимномалар киритилди.

Маълумки, Конституциямизда ва бошқа қонунларимизда болаларнинг ҳуқуқлари давлат томонидан муҳофазаси қилиниши қатъий белгиланган.

Зарарли музқаймоқлар

Фаррух ТОШПУЛАТОВ,
СВОЖЖДЛҚК Департаментининг матбуот гуруҳи катта инспектори

Маъмуриятимизда ҳақон иқтисодий инқирознинг салбий оқибатларини бартароф этиш бўйича ишлаб чиқилган "Индустрия қарши чоралар" дастури жорий йилда ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг устувор йўналишлари сифатида белгиланди. Ушбу дастурда кичик ва ўрта бизнесни янада қўллаб-қувватлаш, уни ривожлантиришни янада рағбатлантирилиб, соғлом рақобатни юзага келтириш, истеъмолчиларга сифатсиз маҳсулотлар сотилишининг олдини олишга алоҳида эътибор қаратилган.

Шунга қарамастан, айрим фуқаролар томонидан тадбиркорларга яратилаётган эркинлик ва қўлайликни четлаб ўтиб, рўйхатдан ўтмасдан ва солиқ тўловларини тўлашдан бўйин товлаб, хуфийна иқтисодиёт, яъни яширин равишда ишлаб чиқариш фаолияти билан шугулланиш ҳоллари ҳам учраб ҳам турмоқда.

Баҳор фасли келиб, қўнлар исчиши бошлади, албатта, фарзандларимизнинг музқаймоқ маҳсулотларига бўлган эҳтиёжи орта бошлади. Бизнинг қаҳрамонларимиз Исамов Хўшнуд (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ҳам яхши тушуниб, мўмай даромад олиш пайига тушди.

У белгиланган тартибда рўйхатдан ўтмасдан, яширин цех ташкил қилиб, ноқонуний равишда хавфсизлик талабларига жавоб бермайдиган, болаларга ёқимли бўлган "Жумонг", "Сонгин", "Асал" ва бошқа шу каби ёрликлар билан қадокланган музқаймоқ маҳсулотларини ишлаб чиқариш билан шугулланишни бошлади.

Унинг ушбу ноқонуний фаолиятига чек қўйиш мақсадида, Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖЖДЛҚК Департаментининг Гурлан туман бўлими томонидан ҳамкорликда ўтказилган тадбирда, фуқаро Х.Исамов Гурлан тумани Мангит кўчасида жойлашган "Халқ истеъмолчи моллари" фабрикаси биноси ичида музқаймоқ ишлаб чиқариладиган цех ташкил қилиб, турли хил номлардаги жами 36768 донга 3126,8 минг сўмлик истеъмолчилар ҳаёти ва соғлиғи хавфсизлиги талабларига жавоб бермайдиган музқаймоқларни ноқонуний равишда ўтказиш мақсадида тайёрланганлиги аниқланиб, Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилди.

Суд томонидан Х.Исамовга қонуний жазо берилди. Кези келганда, шунчи айтиши керакки, бу каби фуқаролар келажакимиз пойдевори бўлиши болаларга сифатсиз, ҳаёт ва соғлиқ учун хавфли бўлган музқаймоқ ишлаб чиқараётганда уларнинг фарзандларини ҳам ўйлашганимкан...

Биламизки, тадбиркорлик ривожланиб борган сари рақобат пайдо бўлади. Рақобат бор жойда эса, янгилашни, истеъмолчилар учун қўлайликлар яратилади. Бу имкониятлардан унумли фойдаланиб, ички бозорларимизни сифатли маҳсулотлар билан тўлдириш баробарида, уларни "Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган" белгиси остида лунё бозорига олиб чиқаётган тадбиркорларимизнинг сони кун сайин ортиб бормоқда.

Ноқонуний ишнинг оқибати

Бироқ, минг афсуски, ана шундай тадбиркорлар орасида фақат ўз манфаатини ўйлаб, ноқонуний йўллар билан даромад орттириш йўлида ҳеч нарсадан тап тормайдиганлар ҳам учраб турибди. Энг ачинарлиси, улар яратиб берилган имкониятлардан фойдаланмасдан, қонунларни қўпол равишда бузиб, бошқаларни ҳам ортиқча ғам-ташвишга қўймоқда. Охир-оқибат қилмишлари фош бўлиб, қонун олдида жавоб беришларига тўғри келмоқда.

Бош прокуратура ҳузуридаги Солик, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаментининг Жалақудуқ туман бўлими ҳодимлари томонидан тўқтинчи давомидда ана шундай ҳолатларнинг олди олинмоқда.

Хусусан, Департаментнинг Андиджон вилоят бошқармаси ва Жалақудуқ туман бўлими ҳодимлари томонидан бошқа ҳуқуқни муҳофазаси қилиш идоралари билан ҳамкорликда ўтказилган тадбирда Жалақудуқ тумани Тешиктош ҚФЙ Ғайрат маҳалласида яшовчи фуқаролар А.Сайдалиева ва Ш.Маллабоевлар Хитой Халқ Республикасида ишлаб чиқарилган аёллар ва эркаклар кийим-кечақларини Қирғизистон Республикаси Қорасув шаҳридаги буюм бозоридан сотиб олиб, айланма йўллар орқали Ўзбекистонга олиб кириб, қайта сотиш мақсадида сақлаб келётган вақтда ушундан ва улардан 12 хил турдаги 15500 донга жами 31382,9 минг сўмлик сочқ ашёвий далил сифатида олинди.

Ўқоридаги ҳар икки ҳолатда ҳуқуқбузарлар ҳорижда ишлаб чиқарилган маҳсулотларга тегишли ҳеч қандай ҳўжат қўрсатма олмадилар. Улар ўз қилмишларини ишбилармонликка йўйдилар, лекин бу ўзбилармонликдан бошқа нарса эмас...

Сарварбек САМАТОВ,
СВОЖЖДЛҚК Департаментининг
Жалақудуқ туман
бўлими суриштирувчиси

Хотира — муқаддас, қадр улугдир

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1999 йил 2 мартдаги "9 майни Хотира ва қадрлаш куни деб эълон қилиш тўғрисида"ги Фармонининг қабул қилиниши замирида жамиятда меҳр-оқибат туйғулари кучайтириш, инсонпарварлик, ватанпарварлик тушунчаларини ёш авлод онги, шуғрига синдириш, қолаверса, кучли ижтимоий ҳимоя тамойилини ҳаётга татбиқ этиш мақсади мужжасам.

Бугунги кунда эзгу аниёнага айлиб улгурган, умумхалқ байрами тусини олган Хотира ва қадрлаш куни меҳр-мурувватга эҳтижман деб ёлғиз қарилар ҳолидан хабар олиш, ўтганлар ёдини хотирлаш, тинчлик, муштақилликнинг қадрига етиш каби эзгу амалларга эш бўлишга ўргатаётган маҳорат сабоги, маънавиятимизнинг олий кўриниши, десак муболага бўлмайди.

Давлатимиз раҳбари Ислам Каримов табири билан айтганда, "... Доно халқимиз "инсон ганимат дейди". Дарҳақиқат, биз учун ота-боболаримиз, фахрийларимизнинг ҳаёти ганимат".

Хотира ва қадрлаш куни тантаналарининг кўтаринки кайфият, байрамона нишонланниши ўтмишга назар, истиқболга ишонч, шукроналик, ёши улугларни эъзозлаш, тинчликнинг қадрига етиш, муштақилликке буюк неъматни асраб-авайлашдек улғу тушунчани юракка жо этади.

Ушбу тадбир Бухоро вилоят прокуратураси ходимлари ҳамда тизим фахрийлари учун кўшалоқ шодиега айланди. Вилоят прокуратураси ҳамда Фахрийлари ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Марказининг Бухоро вилоят прокуратураси ҳудудий кенгаши ташаббуси билан ташкил этилган музейнинг очилиш маросими Хотира ва қадрлаш куни тантаналари билан уйғунлашиб кетди.

Чинакам байрам рўҳидаги ушбу тадбирда туман прокурорлари, прокуратура тизимида узоқ йиллар ишлаб нафақага чиққан фахрийлар иштирок этишди. Прокуратура соҳаси ривожига муносиб ҳисса қўшган, қончиликни муштақамлашда фидойиларча меҳнат қилган фахрийлар музейдаги тизим билан боғлиқ ҳар бир тарихий намба, экспонат ва стендлар олдида прокуратура соҳасининг асрга тенгдос тарихи ҳақидаги мулоҳазалари ва хотиралари билан ўртоқлашдилар.

— Истиқлолдек буюк неъмат инъом этган шарт-шароитлар, имкониятлардан тўла фойдаланиб, эл-юрт, миллат учун маънавий жасорат кўрсатиб ишлайдиган замонлар келди, — дейди Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрст, прокуратура фахрийси Салим ака Ҳамроев ёшларга хос шижоатини яширмай. — Бу дорилоним кунлар осонликча кўлга киритилмаган. Тинчликнинг қадрига етиш, муштақилликни асраб-авайлашни ўрганиш учун ушбу музей маънавий ибрат мактаби бўлиб хизмат қилади.

Дарҳақиқат, музейни кўздан кечирар экансиз, рўҳиятингизда ётмиш, тарих билан боғлиқ чизилган тасвирини ҳис этасиз. Музейнинг биринчи бўли-



Баҳромжон ИРМАТОВ,
Бухоро вилоят прокурори
ўринбосари

мида Бухоро амрлиги, яъни VIII асрдан XX асрнинг 20-йилларигача бўлган давр манбаларида қайд этилган қонунчилик ишлари билан шуғулланган расисларнинг фотосуратлари, дастхат ва қўлёзмалари, собиқ иттифоқ даври прокуратура органлари фаолияти, прокурор хизмат кийимлари, ёзув машинкалари, "Амир Абдулахаднинг Нурота расисига жавоб хати (1907 йил)", "Бухоро расиси мулло Абдулҳаким (1907 йил)", "Оқруқ прокуратурасининг бир гуруҳ ходимлари (1924 йил)"нинг фотосуратлари, тарих ва келажакни боғлаб турган ёзувлар, шунингдек, ушбу бўлимда ташкил этилган тўртта витринада 1907 йилдан 1983 йилгача бўлган давр прокуратура органлари фаолияти билан боғлиқ лавҳалар ва жиҳозлар билан бойитилган музейга ташриф буюрган ҳар қандай кишини мозий сари етаклайди.

Бухоро вилоят прокуратурасининг муштақиллик йилларидаги равнақи, тизимда амалга оширилаётган ислохотлар моҳиятини акс эттирувчи лавҳаларда истиқлол йилларида қонунчилик тизимида амалга оширилаётган ислохотлар, жиноятчиликка қарши кураш, тергов амалиёти, судларда прокурор иштирокини таъминлаш, вояга етмаганлар билан ишлаш, қишлоқ ҳўжалик тизимига оид қонунлар ижросини таъминлашда прокуратура идоралари ходимлари зиммасига юклатилган масъулият залворининг тасвирлари кўчган намунасини музейнинг иккинчи бўлимида кўриш мумкин.

Музейнинг "Хотира муқаддас, инсон азиз" деб номланган учинчи залида Бухоро вилоят прокуратураси идораларида ишлаб бугунги кунда ҳаётдан кўз юмган ходимларнинг фото стендлари олдида ўтганлар ёди эсга олинди, тизим фахрийларининг суратларини кўриб беихтиёр инсон қадрни юксак шундай Ватанда яшаётганидан фахрланасан, киши.

— Ёшларимиз тарихни чуқур ўрганишлари лозим. Чунки тарихни билмай туриб келажакни қуриб бўлмайди, — дея сўхбатимизга қўшилди вилоят прокуратураси фахрийлар кенгаши раиси Саид Шодиев. — Прокуратура органларида ишлайдиган ҳар бир ходим тизим тарихини, соҳада фаолият юритган кишиларнинг характер хусусиятлари, иш тажрибаларини ўрганишида музей ибрат, тажриба мактаби бўлиб қолади. Зеро, интеллектуал салоҳиятли кадрлар юксак натижаларга эришишида изланиш, интилиш, илм олиш илк ҳиллапоё вазифасини ўташи лозимлиги-

ни ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди.

Бухоро кўп асрлар давомида Марказий Осмоннинг муҳим маданий, сиёсий, иқтисодий ва илмий маркази бўлган қадимий ва доимо навқирон шаҳардир. Ушбу шаҳар турли даврларда Сомонийлар, Қорахонийлар, Шайбонийлар ва Бухоро амрлиги каби давлат тузилмаларининг пойтахти ҳисобланган. Шу билан бир қаторда, шарифлик даражасига эга Бухоро дунё тамаддунида фозиллар, не-не буюк даҳоларга камолот бешиги бўлмаган, дейсиз.

Тарихий манбаларда таъкидланишича, Бухоро шаҳри Ўзбекистондаги ҳуқуқ-тартибот тизими шаклланган, маълум маънода ҳуқуқ мактабларига тамал тоши қўйилган марказлардан бири сифатида алоҳида мавқега эга. Бухоро вилоят прокуратураси тарихи музейининг ҳар бир узвида айна мазкур гоё мазмунан буй кўрсатиб турибди.

Бугунги кун руҳи, давр талаби, қонунлар моҳияти прокуратура органларининг кундалик ҳаёти, фаолияти мазмунини ёритувчи, давра сўхбатлари ва матбуот анжуманлари ўтказишга мўлжалланган хонанин ушбу маънавият масканига ташкил этилиши аҳамиятга молик жиҳатдир. Бинобарин, тўртинчи бўлимда "Соғлом она — соғлом миллат", "Оилавий тадбиркорлик — давр талаби", "Муштақам оила — жамият пойдевори" стендлари прокуратура органлари томонидан амалга оширилаётган хайрли ишлар, эзгу саъй-ҳаракатларнинг аққол кўринишини ўзида ифодалайди.

Музейнинг очилиш маросими тадбири Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан вилоят прокуратураси ҳўлисисда ташкил этилган байрам дастурхони атрофида давом этди.

Вилоят прокурори Б.Дехқон Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори Р.Қодировнинг табригини ўқиб эшиттирдик. Шунингдек, узоқ йиллар ҳўқуқни муҳофаза қилиш органларида ишлаб, самарали меҳнат қилган тизим фахрийларини самимий муборакбод этди. Нурунийларга байрам муносабати билан қимматбахо совғалар топширилди.

Тинчлик, Ватан, инсон қадрни ҳақиқатга дилбар қуй-қўшиқлар она Юртга садоқат, шукроналик туйғулари ифодаси сифатида даврага маънавий руҳ бағишлади. Зеро, яхшилик, эзгуликка йўрилган ҳар бир кун юртдошларимиз учун байрамдир.



Фуқаронинг ғайриқонуний хусусиятдаги ариза, таклиф ёки шикоят берганиги қонунда белгиланган жавобгарликка сабаб бўлади.

Ўзбекистон Республикасининг "Фуқароларнинг муурожаатлари тўғрисида"ги Қонуни

Важлари тасдиқланмаган

"Фуқаро Б.Ҳақимов ва бошқаларнинг "Sardor tekstil" хусусий корхонасининг фаолияти М.Тошпўлатов ва У.Дехқоновларнинг тўхмат мазмунидидаги аризалари асосида тўхтаб қолганлиги ҳақида ёзган аризаси Фаргона вилоят прокуратураси томонидан кўриб чиқилди", деб жавоб беради Республика Бош прокуратураси бошқарма бошлиғи ўринбосари С.Каримов.

— Аниқланишича, "Sardor tekstil" хусусий корхонаси Данғара туманида 2006 йил 11 ноябрда давлат рўйхатидан ўтказилган. Корхона металл қувурлар ва электр тармоқларини коррозиядан сақлаш учун плёнка маҳсулотлари ишлаб чиқариш билан шуғулланган.

Текширишда корхона фаолият кўрсатаётганлиги ва жорий йилнинг 1-чораги юзасидан тегишли органларга ҳисобот топширилганлиги аниқланган. Шунингдек, "Sardor tekstil" хусусий корхонаси билан "Yangi Angren IES" ОАЖ ўртасидаги иқтисодий алоқалар бўйича Ўзбекистон Республикаси МХХ тергов бошқармасининг 2011 йил 23 ноябрдаги қарори асосида қарама-қарши текшириш ўтказилган ва текшириш ҳужжатлари МХХ тергов бошқармасига топширилган.

М.Тошпўлатов ва У.Дехқоновларнинг "Sardor tekstil" хусусий корхонаси ҳамда "Yangi Angren IES" ОАЖ мансабдор шахсларининг ноқонуний ҳаракатлари тўғрисидаги аризаси бўйича Ангрэн шаҳар прокуратураси томонидан текшириш ўтказилганда муаллифларнинг важлари тасдиқланмаган.

Текшириш натижасига қўра, Данғара туман ИИБ томонидан М.Тошпўлатов ҳамда У.Дехқоновларнинг аризалари тўхмат мазмунидан бўлганлиги учун уларга нисбатан МЖТКнинг 40-моддаси билан маъмурий ҳўқуқбузарлик иши кўзга тутилди, кўриб чиқиш учун 2012 йилнинг 24 апрелида жиноят ишлари бўйича Данғара туман судига юборилган.

... Иш ҳақи тўланди

"Чироқчи туманидаги "Ободон" қишлоғида яшовчи фуқаро Р.Тогаевнинг суд қарори ижросининг таъминланмаётганлигидан норози бўлиб ёзган аризаси ўрганиб чиқилди, — деб жавоб беради Қашқадарё вилоят прокурорининг ўринбосари Т.Муродов. — Аниқланишича, фуқаролик ишлари бўйича Чироқчи туманлараро судининг 2011 йил 16 сентябрдаги қарорига асосан қарздор Ф.Ҳўжаев номли ММТПдан ундирувчи Р.Тогаев фойдасига шу ташкилотда ишлаган даври учун олинмаган 950 минг 300 сўмлик иш ҳақини ундириб бериши белгиланган.

Фуқаро Р.Тогаевнинг иш ҳақини ўз вақтида бериш чораларини кўрмагани учун ММТП раиси С.Шуқуровга нисбатан МЖТКнинг 49-моддаси 1-қисми билан маъмурий жавобгарликка доир иш кўзга тутилган ва туман бандликка қўмқашувчи марказга кўриб чиқиш учун юборилган. Шунингдек, ижро ҳаракатлари давомида ММТП ҳўқуқдан ундирувчи Р.Тогаевга 950 минг 300 сўм иш ҳақининг тўлиниши таъминланди.

Бегараз ёрдам беришди

Ҳар бир инсон умри давомида ота-онага, туғишган жигарларига суняиб яшайди. Шу сабаб бирор-бир яқини, ака-укаси ёки опасини бирдангина йўқотиши унга қаттиқ зарба бўлади.

2001 йили менинг бошимга ҳам шундай мусибат тушди. Туғишган укам — Алишер Ташрипов бедарак йўқолиб қолди. Уни телевидение, матбуот орқали жуда кўп қидирдик, лекин натижа бўлмади.

Минг шўрки. Жалаудуқ туман прокуратураси ходимларининг самимий ва сийдиқидан қилган саъй-ҳаракатлари туфайли укам Алишер 11 йил деганда топилди. Маълум бўлишича, у шахсини тасдиқловчи ҳўжжати йўқотиб қўйиб, ўз юртига қайтиб келолмаган.

Алишернинг соғ-саломат ўз уйига қайтишида Андижон вилояти, Жалаудуқ туман прокуратураси ва ИИБ ходимларининг ёрдамлари катта бўлди.

Мен юртимизда шундай фидойи, ҳўқуқни муҳофаза қилиш ходимлари борлигидан фахрланаман.

Раънохон Ташрипова,
Наманган вилояти, Тўрақўрғон тумани
1-умумтаълим мактаби ўқитувчиси

Ижодингизга парвоз тилайман

Ассалому алайкум хурматли "Нуқид" газетаси ходимлари! Вақтингиз тизилиги, ишимнинг масъулиятли эканлигига қарамай қучқалди матбуот нашрларини кузатиб боришга ҳаракат қиламан. Айниқса, "Нуқид"ни мухлиси сифатида кўп йиллардан бери ўқиб келаман.

Газетадаги турли-туман, савияли, танқидий ва таҳлилий мақолаларни ўқир эканман қўндалик меҳнат чарчоқларини унутаман.

"Нуқид" кейинги вақтларда танқидий ва таҳлилий мақолалари билан кўпчилик ўқувчилар эътиборини қозоняпти. Сўзларим қуруқ гап эмас. Аксарият ҳолларда газетада чоп этилган мақолаларнинг аҳоли ўртасида ўзаро муҳокама қилаётганлигини кўриш мумкин.

"Нуқид"қа обуна бўлишни хоҳловчиларнинг борлиги, унинг кўпчилик томонидан эътироф этилаётганини сизларга етказишга ошиқар эканман, газета саҳифаларида ўқимишли кишичини таъминлаётган, мулоҳазага чорловчи мақолаларнинг кўпайишини, уларни ўқувчилар эътиборига етказишда жонбозлик кўрсатаётган мухбирлар ижодига парвозлар тилайман.

Умаржон Абдуллаев,
Асака тумани Зарбдор ҚФЙ,
"Янгисор" МФЙ, "Махалла посбони"
Жамоатчилик тузилмаси посбонлар сардори

ИҚТИСОДИЁТНИНГ ЕТАКЧИ КУЧИ

"Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонун ҳамда тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасидаги қонун-олиги ҳужжатлари мамлакатимиз иқтисодиётининг жадал суръатларида ривожланиши учун зарур ҳуқуқий заминни яратиб берди. Вилоят прокуратураси органлари томонидан Республика Президенти ҳамда ҳукуматининг тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоясини кучайтириш борасидаги Фармон ва қарорлари, Бош прокурорнинг "Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилишга қаратилган қонунлар ижроси устидан прокурор назоратини кучайтириш тўғрисида"ги буйруғи ижросини таъминлаш борасида муайян ишлар амалга оширилмоқда. Бу борадаги қонунийликнинг аҳволи батафсил таҳлил қилиниб, тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, бузилган ҳуқуқларини тиклаш билан бирга, назорат-тектирив ишларининг маъсулиятини оширишга қаратилган ҳуқуқий-норматив алоҳидаги қонунларнинг аниқ ва бир хилда бажарилишини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Тадбиркорларнинг амалдаги қонун ва қонуности ҳужжатларининг мазмун-моҳиятини, ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини яхши билишлари ҳамда уларга амал қилишлари қонунбузилиш ҳолатларининг, фаолиятларига ноқонуний аралашиларнинг олдини олувчи муҳим омил ҳисобланади. Ана шуни эътиборга олган ҳолда, виллоят ва туман ҳокимликларидан ўтказилаётган йиғилишларда тадбиркорларнинг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлашга қаратилган қонунчилик талаблари тушунтирилиб, ўртага ташланаётган муаммоларни ҳал этиш чора-тадбирлари белгиланмоқда. 125 мартаба ташкил этилган ана шундай учрашуларда ишлаётган ва иш бошлаётган тадбиркорларга қонун ва қонуности ҳужжатларида белгилаб қўйилган ҳуқуқ ва мажбуриятлари, яратилган шартонлар, имтиёзлар хусусида батафсил тушунчалар берилди.

Қонун ва қонуности ҳужжатлари ижросини таъминлаш жараёнида маҳаллий ҳокимият, назорат қилувчи ва лицензия берувчи органлар томонидан тадбиркорлик субъектларининг, айниқса, кичик бизнес вакилларининг ҳуқуқларига риоя этилиши, рухсатномалар олиш, тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш ва амалга ошириш билан боғлиқ масалаларнинг ҳал қилиниши синчиклаб ўрганилмоқда. Бюрократик тўсиқлар ва сансалоқликларнинг олдини олишга қаратилган назорат тадбирлари олиб берилмоқда.

Ишни қонунга асосан ривожлантириш ёки янги иш бошлаш учун яратилган имкониятлардан фойдаланиш хусусида берилган маълумотлар ва йўл-йўриқлар, тадбиркорларнинг фаолиятларига тўқсинлик, ноқонуний аралашуви ҳолатларини бартараф этишга қаратилган чора-тадбирлар ўз самарасини бермоқда. Айни чоғда кичик бизнес соҳиблари озиқ-овқат, уй-рўзгор анжомлари, кийим-кечаклар, турли истеъмол буюмларининг эмас, автомобиль эҳтиёт қисмлари, қуриш, қимё, тўқимачилик санотининг тайёр, рақобатдош маҳсулотларини ҳам ишлаб чиқаришмоқда.

Ҳозирги кунда виллоятда рўйхатдан ўтган 70708 та тадбиркорлик субъектларининг 52457 таси кичик бизнес вакиллари. Утган "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили"да банк муассасалари томонидан 1 миң 600 дан ортиқ кичик корхоналарга 210

млрд. сўм, шу йилнинг уч ойи мобайнида эса 75,9 млрд. сўм миқдорда кредитлар берилди. Прокуратура органларининг аралашуви билан 298 та кишлоқда 347 та тадбиркорлик субъектлари ташкил этилиб, 796 нафар фуқаро ишга жойлашди. Мисол учун, Андижон туман прокуратурасининг аралашуви билан Кўнжи кишлоғида "Боғишамол шарбатлари" МЧЖ давлат рўйхатидан ўтказилиб, ишни ривожлантириши учун банкдан 10 млн. сўмлик кредит ажратишти таъминланди. Корхонада 21 та янги иш ўринлари яратилиб, шарбат ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Шунингдек, Андижон шаҳар прокуратурасининг ташаббуси билан "Тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш ва ҳуқуқий маслаҳат бериш маркази" очилиб, унинг "prokuraturaandion.uz" электрон почтаси ташкил қилинди ва бу жараён виллоят бўйича оммалаштирилди. Эндиликда шаҳар ва туман прокуратуралари томонидан ташкил қилинган ана шундай марказларда тадбиркорларга электрон почталар орқали ҳам маслаҳат ва йўл-йўриқлар берилмоқда.

Тадбиркорларнинг ишонч телефониغا мурожаатлари ҳам қонуний ҳал этилмоқда. Йилнинг биринчи чоғида ишонч телефонлари орқали олинган 31 та мурожаатнинг барчаси тўлиқ қаноатлантирилди. Жумладан, 3 та қонунга зид қарорга протест келтирилиб, тадбиркорларнинг поймол қилинган ҳуқуқлари тикланди. Бир тадбиркорга етказилган зарар ихтиёрий ундириб берилди. 3 та ҳолатда эса тадбиркорларнинг манфаатларини қўллаб, судга даъво аризалари киритилди. Банкдан кредит олиш, рухсатнома расмийлаштириш, коммуникация тармоқларидан асосий узишни бартараф этиш каби ҳолатларга оид мурожаатлар ҳам тўлиқ ҳал этилди. Чунки, "Избоскан ном ишлаб чиқариш" МЧЖ раҳбари М.Саломов мувофиқлаштирувчи кенгашининг режа-жадвалига асосан назорат органлари томонидан ўтказилган текшириш якунига қўра ўзига нисбатан ДСИдан ташқари бир нечта идоралар томонидан маъмурий жарималар тўғри қўллангани ёки йўқми, аниқлик киритиб беришни сўради. Мурожаатни ўрганиш жараёнида тадбиркорга нисбатан "Санотконгеотехназорат" Андижон минтақавий инспекцияси, виллоят табиотини муҳофаза қилиш қўмитаси ҳамда виллоят меҳнат ва аҳо-

Шукурбек ЖўРАБОВ,
Андижон виллоят прокуратураси
бўлим бошлиғи

лини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси томонидан МЖТКнинг 34-моддаси талабларига зид равишда жарималар қўллангани аниқланди. Туман прокурорининг протести асосида юқоридаги 3 та идоранинг қарорлари бекор қилиниб, тадбиркорнинг бузилган ҳуқуқи тикланди.

Айрим ҳолларда маҳаллий ҳокимликлар ҳамда назорат-тектирив органлари томонидан ноқонуний қарорлар қабул қилиниши натижасида тадбиркорларнинг ҳуқуқлари бузилган. Мисол тариқасида Бадиқчи туман ҳокимининг шу йил 24 февраль кунги қарорини келтириш мумкин. Унга қўра, тааллуқли идораларга "Урмонбек мевалари" фермер ҳўжалигининг ер майдонларини туман захирасига қайтариш, ҳўжалик тугатилиши муносабати билан тамга ва юмалоқ муҳрини олиб қўйиш, ДСИ ва статистика бўлими ҳисоботларидан чиқариш, банкдаги ҳисоб рақами орқали ҳисоб-китобларни тўхтатиш каби ваколат доираларига кирмайдиган вазиқлар юклатилган. "Фермер ҳўжалиги тўғрисида"ги Қонуннинг 33-моддасига биноан, ҳўжалик фермер ҳўжалиги бошлиғининг қарорига, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда эса суднинг қарорига асосан тугатилади. Шунингдек, "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонуннинг 40-моддасида банклардаги ҳисоб варақлар бўйича операцияларни тўхтатиб қўйишдек ҳуқуқий таъсир чораси фақат суд тартибиде қўлланиши, 48-моддасида эса тадбиркорлик субъекти унинг мол-мулки мулкдорининг ёки бундай корхоналарни тузишга ваколатли органнинг қарорига мувофиқ ёхуд суднинг қарорига биноан тугатилиши белгилаб қўйилган. Шундай бўлса-да, туман ҳокими томонидан юқоридаги қонун талабларига зид равишда "Урмонбек мевалари"дан қилинган ана 9 та фермер ҳўжаликларини тугатиш ҳақида қарорлар қабул қилинган. Туман прокурори томонидан туман ҳокимининг қарорларига нисбатан 10 та протест келтирилди.

Тадбиркор турли-туман муаммоларини қонунларга таъиниб, керак бўлса, қонун ҳимоячилари ёрдамида солиқ-тўловчи билан ҳал этиб боради. Ҳар қандай чигал вазиқнинг оқилона ечимини топади. Айни чоғда юртимизда ўқиб-ўрганиш, тажриба ортириш орқали истаган киши тадбиркорлик сир-асрорларини эгаллаши, истеъмол бозоридеги тақлиф ва эҳтиёжни ўрганиб, талаб ўсиб бораётган маҳсулот ёки хизмат турини тақлиф қилишга оид бизнес-режасини ишлаб чиқариш, банкдан кредит олиб, ўзи ишини бошлаб юбориши учун барча шартонлар муҳайё. Тадбиркорга қонун маддадор, белни астойдил боғлаш киши мудоасига эришаверади.

Одамларнинг юзида ҳайрат ифодаси. Нигоҳлар чарақлаб ёниб турган электр лампочкасига қадалган: Бу қандай мўъжиза? Жавоблар турлича: "Симилан ёғ сизиб келди", "Шиша ичига ялтироқ жисм ўрнатилган", "Бир ишорат айласа ёнади". Бугун кундалик турмушимизнинг беиннат дастўрига айланган электр қуввати бир пайтлар одамлар учун ана шундай мўъжиза бўлиб туюлган.

Ўшанда улар ҳайратланганлар, ўз ҳайратларини турлича баён этиб, электр қувватининг сирини англашга ҳаракат қилганлар, аммо ҳеч ким уни ўғирлаш тўғрисида ўйлаб ҳам кўрмаган. Бугун, масалан, Панжи Муродов ўша давр кишиларининг соддалигидан қўлади.

Ток ургандек бўлмадимми?

Отбек БОБОДУСТОВ,
Қироқчи туман прокурори

Қироқчи туманининг Ўтамайли кишлоғида яшовчи бу фуқаро, табиийки, ўзи ва оила аъзолари яшаб келадиган уй-жой ва ёрдамчи ҳўжалик биноларини ёриштириш, иситиш учун электр қувватидан фойдаланади. Хоналар қароғон, 6 донга ёритиш, электр лайвандлаш ускунаси, қуввати 22,0 кВт булган сув насоси ва катта миқдорда ток талаб қиладиган ун тегириони ишлаб турибди. Мана, бир йилдирки (2011 йил 16 мартдан 2012 йил 16 мартгача) Панжи Муродов электр қуввати учун пул тўламайди. Соддадил боболари устидан қулганача бор. Ахир ўтган муддат ичиде электр тармоқлари корхонаси манфаатларига қарийб 36 миллион сўм зарар етказгани ҳолда бамайхотир юриши ўғирликни "хўда жўн иш" деб билганидан эмасми?

Унинг кишлоқдош Улугбек Жўманазаров бу ишни анча аввал 2009 йил 15 мартда бошлаган ва шу муддат ичиде 22 миллион 668 миң 595 сўмлик электр қувватини ўғирлаган. Шунингдек, Арзиқул Раззоқов, Шодмон Ўрозов, Отбек Муродов, Даврон Муродов, Фарход Қозоқов каби фуқаролар ҳам электр қувватидан ноқонуний йўлар билан фойдаланиб, давлатга катта миқдорда зарар етказиб, етказган зарарларини бугунгача қопламаганликлари аниқланган.

Юқорида номлари келтирилган кишлоқдошлар ва бошқа бир қатор фуқаролар бирон-бир ҳўжатсиз ёки электр тармоқлари корхонасининг рухсатсиз ҳамда электр ҳисоблагичсиз ўзбошимчалик билан электр тармоғига тўғридан-тўғри уланиб, давлат ва жамоат мулкига зарар етказиб келадиганликларини қандай баҳолаш керак?

Туманнинг Қўдала кишлоғида яшовчи Баҳриддин Арзиев электр қувватидан ноқонуний йўл билан фойдаланиб, давлатга 2 миллион 125 миң 180 сўм, Норгул Темирова 2 миллион 361 миң 312 сўм, Абсалом Назаров 2 миллион 125 миң 180 сўм зарар етказганлар. Шу қишлоқлик Ярқул Раҳматов, Гулзода Қазақова, Дилшод Муродов, Нормат Қазақов, Комилжон Аҳмедов, Фарход Қозоқов, Чори Тўраев ва бошқалар ҳам электр қувватидан хуфиёна йўлар билан фойдаланиб келганлар.

Электр қуввати чиндан ҳам мўъжиза. Бармоқ билан "бир ишорат айланди" унингиз қароғон, чойингиз қайнаган, хонангиз исиган, телевизор дунё воқеаларидан хабардор этиб, компьютерингиз ишлаб турибди. Рўзгорингиз учун бундан қўлайроқ яна нима бор? Бир сўз билан айтганда, ҳозирги замон кишиси учун электр қуввати бамисоли сув билан ҳаводек зарур. Афсуски, айрим фуқароларимиз ундан расамда билан фойдаланишга тўқин. Қўдала кишлоғида яшовчи фуқаро Жамолдин Хушвақтов бу беминнат дастўрнинг қучидан беаёв фойдаланиши билан бошқаларга «ўртак» бўлиб келмоқда. Унинг ҳовлисида бирининг қуввати 18 киловатт, иккинчисиники 19 киловатт булган иккита мой-жувоё ишлайди. Жамолдиннинг 2009 йил 12 апрелда ҳеч қандай ҳўжатсиз, тегишли корхоналардан рухсат олмадан, ўзбошимчалик билан электр тармоғига уланган. Ушандан бери жувоёлар ишлаб мой чиқаради. Ўз-ўзидан маълумки, электр қуввати ўғринча булгандан кейин ҳеч қанақа ўлғачига эҳтиёж йўқ. Жамолдиндан ун йилдирки, электр қувватидан текин фойдаланарди. Кун ўтаятти, жувоёлар ишлаяпти, ёғ чиқаяпти, даромад келаяпти... Аммо кўнлардан бир кун унинг "тарвузи қўлтигидан тушди". Бу халқ ибораси унинг ўша кунги ҳолатига мос келарди. Оёқ-қўли бушашиб, ерга қараганча туриб қолди. Қўз олдиде жимирлаб 73 миллион 288 миң 800 сўмни англатувчи рақамлар қизариб кўринди.

Вазирлар Маҳкамасининг "Электр энергиясидан фойдаланганлик учун ҳисоб-китоб қилиш механизмини тўбдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 511-сонли ва "Электр энергияси сотилиши ҳамда ундан фойдаланиши ҳисобга олиш ва назорат қилиш тизимини мустаҳкамлаш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги 512-сонли қарорлари асосида туман прокуратураси ходимлари томонидан ўтказилаётган мониторинг текширишлар натижасида бундай ўзбошимчаликларга чек қўйилмоқда.

Текширишларнинг натижасига қўра, аниқланган ҳолатлар юзасидан тегишли прокурор назорати ҳўжатлари тайёрланди ҳамда давлатга катта миқдорда эиён етказган Жамолдин Хушвақтов (73 миллион 288 миң 800 сўм) ва Ўтамайли кишлоғи фуқароси Панжи Муродовга (35 миллион 970 миң 652 сўм) нисбатан Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 185-2-моддаси 3-қисми билан жиноят иши қўзғатилди.

Ўз манфаати йўлида давлат мулкини ўғирлашга ружу қўйган бундай кишиларга қараб: "Эҳтиёт булинг, ток уради!" дея эслатиб туриш керакка ўхшайди. Зеро, уларнинг бу қилмишлари, ўғирликларининг ошқор этилиши ва жиноий иш қўзғатишга қарор қилиниши ток уриши билан баробар, балки ундан-да оғирроқдир.

Оширилган иш ҳақини оламанми?

Мен муқаддам Музработ туман собиқ Халқ таълими бўлимида ишлаганимда 0,5 ставка штатим иш берувчининг гайриқонуний буйруғи билан бекор қилинган эди. 2011 йилнинг 15 апрелида Шеробод туманлараро судининг ҳал қилув қарори билан 0,5 ставка штатим тикланди. Шундай ҳолатда мен 2011 йилнинг 3 январидан 2011 йилнинг 18 майга қазар бўлган давр учун иш ҳақларини ундириш тўғрисида судга даъво қилсам, Президентимиз Фармонига асосан 2011 йил август ва декабрь ойларида иш ҳақларининг оширилгани ундирилган иш ҳақларига таъсир қиладими?

Алишер Холбоев,
Музработ тумани

Таъсир қилмайди. Чунки иш ҳақи оширилган давр сиз даъво қилаётган даврга тўғри келмайди.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 1998 йил 17 апрель кунги "Судлар томонидан меҳнат шартномаси (контракти)ни бекор қилишни тартибга солувчи қонунларнинг қўлла-

ниши ҳақида"ги Қарори талабларига кўра, суд ишга тикланган ходим фойдасига ўртача иш ҳақини ишга чиқмаган биринчи кундан бошлаб эмас, балки меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳақида буйруқ чиққан кундан бошлаб ундиради, чунки ходим учун прогул шу кундан эътиборан ноиложликдан йўл қўйилган, деб ҳисобланади.

Унга ҳам жазо борми?

Мен ўтган йилнинг ноябрь ойида оқонуний равишда ишдан бўшатилган эдим. Олти ой мобайнида курашиб, суднинг қарори билан олдинги ишимга тикландим. Лекин мени ишдан бўшатган раҳбар ҳамон ишлаб келяпти. Унга оқонуний ишдан бўшатгани учун жазо йўқми?

К.Қамбаров,
Олмазор тумани

Меҳнат шартномасини гайриқонуний равишда бекор қилганлик ёки ходимни гайриқонуний равишда бошқа ишга ўтказганлик учун иш берувчининг жавобгарлигини белгиловчи норма Меҳнат кодексининг 112-моддасида мавжуд бўлиб, унга кўра, ишга тикланганда иш берувчига ходимга етказилган зарарни қоплаш мажбурияти юклатилади.

Зарарни қоплаш:

мажбурий прогул вақти учун ҳақ тўлаш шартлигидан;

меҳнат шартномаси бекор қилинганлиги ёки ходим бошқа ишга ўтказилганлиги устидан шикоят қилиш билан боғлиқ қўшимча харажатлар (мутахассислардан маслаҳат олиш, иш юритиш учун кетган харажатлар ва бошқалар) учун компенсация тўлашдан;

маънавий зарар учун компенсация тўлашдан иборатдир. Маънавий зарар учун тўланадиган компенсациянинг миқдори иш берувчининг хатти-ҳаракатига берилган баҳони ҳисобга олиб, суд томонидан белгиланади, лекин бу миқдор ҳолидан оғирлик иш ҳақидан кам бўлиши мумкин эмас.

Мен шу йилнинг март ойида Самарқанд шаҳридан келаётганимда йўл ҳаракати қонмасини бузган эдим. Яқинда ҳужжатимни олгани борганимда менга адолатсиз тарзда жазо қўлашди. Бундай қарор устидан қачонгача шикоят қилсам бўлади?

Ғ.Эшмуродов,
Тошкент шаҳри

Шошилмаса бўлмайди

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш юзасидан чиқарилган қарор устидан шикоят шу қарорнинг нуқсаси олинган кундан бошлаб ўн кун ичида берилиши мумкин. Мазкур муддат узрили сабаблар билан (касаллик, таътил, хизмат сафари ва ҳ.к.) ўтказиб юборилган тақдирда тегишли тасдиқловчи ҳужжат тақдим этилган, устидан қарор чиқарилган шахснинг аризасига мувофиқ шикоятни кўриб чиқишга ваколатли бўлган мансабдор шахс томонидан қайта тикланиши мумкин.

Йўл ҳаракати қондаларининг бузилишига доир маъмурий ишларни кўриб чиқиш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома¹ талабларига кўра, белгиланган муддатда шикоят бериш маъмурий жазо қўлла-ниши тўғрисидаги қарорнинг ижросини шикоят кўриб чиқилгунга қадар тўхтатиб туради, маъмурий қамок жазоси қўлланиш тўғрисидаги қарор ва маъмурий ҳуқуқбузарлик содир этилган жойда ундириб олинганда жарима солиш ҳоллари бундан мустаснодир.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!

Ўзингизни қизиқтирган ҳуқуққа оид саволларингиз бўлса бизга муурожаат қилинг. Уларга тажрибали ҳуқуқшунослар жавоб беради. Саволларингизни «Huquq» газетасининг «info@huquq-gazeta.uz» электрон почтаси орқали юборишингиз мумкин.

Мени икки нафар фарзандим бор. Иккинчи фарзандим болаликдан ногирон. Шу сабабли узоқ йиллар давомида унга қараш билан овора бўлиб, ишга чиқолмадим. Ишхонамиздаги кадрлар бўлими но-зириринг айтишича, менга бир кун дам олиш кунни қўшиб берилар экан. Шу тўғрими? Шу ҳақда маълумот берсангиз

Ш.Фаттохова,
Кибрай тумани

Фарзанд учун

Ҳақиқатан ҳам Меҳнат кодексига бундай ҳолат белгиланган. Хусусан, кодекснинг 229-моддасида, ҳомиладор аёлнинг, ўн тўрт ёшга тўлмаган боласи (ўн олти ёшга тўлмаган ногирон боласи) бор аёлнинг, шу жумладан, ҳомиёлигида шундай боласи бор аёлнинг ёки оиланинг бечоб аъзосини парварош қилиш билан банд бўлган шахснинг илтимосига кўра, иш берувчи тибибый хулосага мувофиқ уларга тўлиқсиз иш кунни ёки тўлиқсиз иш ҳафта-си белгилашга мажбурдир, дейилади.

Бундан ташқари, ногирон боласини тарбиялаётган ота-онанинг бирига (васийга, ҳомиёга) бола ўн олти ёшга тўлгунга қадар давлат ижтимоий сўғуртаси маблағлари ҳисобидан бир кунлик иш ҳақи миқдоридан ҳақ тўлаган ҳолда оилга қўшимча бир дам олиш кунни берилади.

Бу каби ҳолат меҳнат таътили беришда ҳам инобатга олинади. Яъни, МКнинг 232-моддаси талаби бўйича, ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортқ боласи ёки ўн олти ёшга тўлмаган ногирон боласи бор аёлларга ҳар йили ўн иш кундан кам бўлмаган муддат билан ҳақ тўланадиган қўшимча таътил берилади.

Ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортқ боласи ёки ўн олти ёшга тўлмаган ногирон боласи бор аёлларга уларнинг хоҳишига кўра, ҳар йили ўн тўрт календарь кундан кам бўлмаган муддат билан иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилади. Бундай таътил йиллик таътилга қўшиб берилиши ёки иш берувчи билан келишиб белгиланмаган даврда ундан алоҳида (тўлиқ ёхуд қисмларга бўлиб) фойдаланилиши мумкин.

"Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар аниқ бўлиши керак. Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ҳар бир солиқ тўловчи қайси солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни, қачон, қанча миқдорда ҳамда қай тартибда тўлаш кераклигини аниқ билдирган тарзда ифода қилиниши керак. Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни белгилашда, агар ушбу кодексда бошқача қонда назарда тутилмаган бўлса, солиқ тўловчилар, шунингдек, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг элементлари аниқланган бўлиши керак".

(Солиқ кодексининг 7-моддаси)

Саволларга ҳуқуқшунос
Дониёр ХАЛИЛОВ
жавоб берди.



Ким таҳлил қилади?

Терговчи ва судьянинг қабул қилган қарори тўғри ёки нотўғри эканлиги таҳлил қилинадими? Умуман терговчи ва судьяларнинг бир-бирига энд қарор қабул қилишларини қандай изоҳлаш мумкин?

Абдуманноб Эгамов,
Оқолтин тумани

Амалдаги Жиноят-процессуал кодексининг 384-моддасида айблов хулосаси билан келган жиноят иши юзасидан прокурор ҳал этиши лозим бўлган масалалар қайд этилган бўлиб, унга кўра, прокурор ёки унинг ўринбосари терговчидан айблов хулосаси билан келган жиноят ишини ўрганиб чиқиши ва:

- 1) айбланувчи зиммасига қўйилмаётган қилмиш содир этилган ёки этилмаганлигини ва бу қилмишда жиноят таркиби бор-йўқлигини;
- 2) қўйилган айб ишдаги мавжуд далиллар билан асосланганлиги-асосланганлиги;
- 3) айбланувчининг исботланган барча жиноий қилмишлари айблов мазмунига киритилган-киритилмаганлигини;
- 4) жинояти фош қилинган барча шахслар айбланувчи тариқасида ишда иштирок этишга жалб қилинган-қилинмаганлигини;
- 5) айбловни ёки ишни тўғри қилишга сабаб бўладиган ҳолатлар бор-йўқлигини;
- 6) айбланувчининг қилмишларига тўғри ёки нотўғри тавсиф берилганлигини;
- 7) эҳтиёт чораси тўғри ёки нотўғри танланганлигини;
- 8) фуқаровий даъвоини таъминлаш чоралари кўрилган-кўрилмаганлигини;
- 9) жиноятнинг сабаблари ва унинг содир этилишига имкон берган шарт-шароитлар аниқланган-аниқланмаганлигини ҳамда уларга барҳам бериш чоралари кўрилган-кўрилмаганлигини;
- 10) тергов синчковлик билан, ҳар томонлама, тўла ва холисона ўтказилган-ўтказилмаганлигини, барча ваҳллар текширилганлигини ва ҳимоянинг илтимосномалари кўриб чиқилганлигини ва бошқа шу каби талабларига риоя қилинган-қилинмаганлигини текширади.

Шу билан бирга, қонунларнинг жиноятчилиққа қарши кураш-ни амалга оширадиган органлар ижро этишлари устидан назорат қилиш жараёнида прокурор ўз ваколатларини доирасида суриштирувчини ёки терговчини, агар у ишни тергов қилиш чоғида қонунбузилишига йўл қўйган бўлса, суриштирув ёхуд дастлабки терговни давом эттиришдан четлатишга ҳақлидир.

Бундан ташқари, агар жиноят иши судга ЖПКда назарда тутилган нормалар бузилган ҳолда кўриб чиқиш учун тақдим этилган бўлса, яъни:

- дастлабки тергов тўлиқ ўтказилмаган бўлиб, уни суд маж-лисида тўлдириш мумкин бўлмаса;
- суриштирувчи ёки терговчи томонидан ЖПК талаблари жиддий бузилган бўлса ва бу ишнинг тўғри ҳал қилинишига тўсқинлик қилса;
- айбланувчи зиммасига илгари қўйилган айблов билан боғ-лиқ бошқа айбловни қўйиш учун ёхуд айбловнинг огирроқ ай-блов билан ёки ҳақиқий аҳволга кўра, айблов хулосасида назар-да тутилганидан жиддий фарқ қиладиган айблов билан алмаш-тириш учун асослар мавжуд бўлса;
- шу иш юзасидан бошқа шахсларни айбланувчи тариқаси-да жалб қилишга асослар бўлса ва уларга тегишли материал-ларни ишдан ажратиш мумкин бўлмаса;
- иш нотўғри бирлаштирилган ёки ажратилган бўлса суд жиноят ишини қўшимча тергов юритиш учун қайтаради.

Жиноят иши қўшимча тергов юритиш учун суд томонидан фақат икки мартагача қайтарилиши мумкин.

Агар:

- 1) суд тергови тўлиқ эмас ёки бир ёқлама олиб борилган бўлса;
- 2) ҳукмда баён қилинган суд хулосалари ишнинг ҳақиқий ҳолат-ларига мувофиқ бўлмаса;
- 3) ЖПК нормалари жиддий бузилган бўлса;
- 4) жиноят кодекси нормалари нотўғри қўлланилган бўлса;
- 5) жазо адолатсиз чиқарилган бўлса мазкур иш юзасидан чи-қарилган ҳукм апелляция, кассация ёки назорат тартибиде бек-ор қилиш ёки ўзгартириш учун асос бўлади.

Дастлабки тергов ва суд терговининг камчиликларини ишни апелляция, кассация ёки назорат тартибиде кўриш пайтида бар-тараф этишининг имкони бўлмаса, ҳукм бекор қилиниши лозим. Суднинг ҳукми, ҳал қилув қарори, ажрими ва қарори қонуний кучга кирган ҳар қандай ишни прокурор ўз ваколатларини доира-сида суддан талаб қилиб олиш ҳуқуқига эгадир. Прокурор ёки унинг топшириғига биноан прокуратура органларининг бошқа ходимлари судларда бундай ишларнинг ҳар қандай тоифасини ўрганиб чиқиш ҳуқуқига эга.

Прокурор процессуал қонунда белгиланган тартибда ўз вако-латлари доирасида суднинг ҳукми, ҳал қилув қарори, ажрими ва қарорига протест келтиришга ҳақли.

Ибрат маскани

таълим ва спорт ривожда оила, маҳалла ва мактаб имкониятларини бирлаштирган амалиёт

Масъулият. Бу сермазмун ва залворли сўз кўп ишлатилади. Барчадан масъулиятли бўлиш талаб этилади ва талаб қилинувчилар масъулиятли бўлишга интилади. Мен бу ўринда "масъулият" тушунчасидан кам бўлмаган "имконият" деган сўзга тўхталмоқчиман. Яхшилиқни ҳаётининг мазмунига айлантирган шахслар юқоридан буйруқларни қутиб ўтирмайди, улар Президентимиз айтганидек, изланувчан, удалабурон, талбиркор, барча вазиятга имконият топа билувчилардир.

Куйида шундай шахслар ва кўпчиликка ибрат бўлувчи ташаббуслар ҳақида сўз юритмоқчимиз.

Хар ким ҳам ўқитувчи деган муқаддас касбга ўзини бахшида қилолмайди. Шунингдек, бу касб ҳам ҳар кимга муҳтож эмас ва ҳар кимни ўз бағрига олавермайди. Бунинг учун инсон устоз номига хос бўлган одоб-ахлоқ, соф қалб, бағрикенглик, зғия ният, хур фикрли, ватанпарвар, фидоий, юксак маънавиятли ва маънавий жасорат каби инсоний фазилатлар соҳиб бўлиши керак. Зиё аҳли пайдо бўлибдики, бу улуг касб ва устозлар ҳақида энг зғуғ фикрлар айтилган.

Мустақиллик йилларида халқ таълими ва спорт соҳасида жуда кўплаб ижобий ишлар амалга оширилмоқда. Муайян йилларнинг бевосита соғломлаштириш мақсадларига ёки ишларга атаб номланган ҳам бежиз эмас. Юртимизга ташриф буюрган хорижлик мутахассислар ҳам бу борадаги ишларни юксак баҳолаб, эътироф этмоқдалар.

Мана, улуг, кадрли ва зғуғ байрамимиз — "Хотира ва қадрлаш куни"ни ҳам нишонладик. Айнан шу куни Андижон вилояти, Марҳумат туманидаги 13-сонли умумтаълим мактабида таълим ва спорт ривожда оила, маҳалла ва мактаб имкониятларини бирлаштирувчи анъана — хайрли ва таъсири тadbир ўтказилди. Албатта, ушбу хайрли ишга вилоят, туман прокуратуралари, вояга етмаганлар ишлари бўйича вилоят ва туман комиссиялари, муҳтарам устозлар ҳамда маҳалла фидоийлари бош-қош ва ташкилотчидирлар.

Президентимизнинг ёшлар, аёллар ва маҳалла микёсида спортни ривожлантириш борасида жонбозлик билан олиб бораётган ислохотларини айнан мазкур мактаб ва маҳалла ахли бор имкониятлари билан амалда намойиш қилмоқда, десам муболага бўлмайди.

Авалло, ҳар йили 9 май кунини мактабимизнинг барча ўқитувчи, ўқувчи, маҳалла ахли ва собиқ ўқувчилари интизорлик билан кутади. Айнан уларнинг биргаликдаги ташаббуслари билан бу кун мактаб ҳудудида катта спорт ва маърифат байрами ўтказилади. Мактаб ўқитувчилари алоҳида, ўқувчилар синфлар микёсида, мактабни тамомлаган собиқ ўқувчилар ҳам ўз синфлари доирасида бир неча спорт турлари бўйича жамоалар тuzадилар. Уғил болалар ва эркеклар футбол, шахмат-шашка, кураш, тош кўтариш ва стол тенниси мусобақасида беллашса, қизлар волейбол, шахмат-шашка ва стол тенниси мусобақаларида беллашадилар.

Иккинчидан, юқоридики спорт мусобақалари таъсири ва натижасида айнан шу мактаб ва маҳалла ёшлари, қизлари, аёллари ва катта ёшли эр-

каклари республикаимиз микёсида ўтказиладиган мусобақаларда мунтазам равишда фахрли ўринларни эгаллаб келмоқдалар. Шунингдек, республикаимиз микёсида жисмоний тарбия институтлари ўқитган ва ўқини тамомлаб, спортни ривожлантириш борасида иш олиб бораётган спортчилар орасида ҳам улар салмоқли ўрин тутади.

Мактаб ўқувчилари ва маҳалла ахлининг иқтидорини тўғри баҳолаган мутасадди идоралар эса бундан икки йил аввал мактаб қошида "Спорт мактаби" ташкил этишди.

Байрамнинг илмий ва маърифий аҳамияти куйидаги амалий тadbирларда ўз ифодасини топади:

Биринчидан, спорт мусобақаларининг очилиш маросимида айнан ушбу мактабда таълим олиб, сўнг олий ўқув юртиларини тамомлаб, илм соҳасида изланишлар олиб бораётган, давлатнинг турли идораларида масъул вазифаларда ишлаётган, тadbиркорлик соҳасида янги иш ўринлари яратаётган тажрибали инсонлар сўзга чиқиб, инсоннинг ҳаётдаги муваффақиятларида устозлар ва мактаб жуда муҳим аҳамият касб этишини амалий мисоллар билан гапириб берадилар ва ўқувчилар билан бевосита савол-жавоб қиладилар.

Бундай мулоқотлар ўқувчиларнинг онги, илмга бўлган интилиши ва келажакни белгиланганга жуда кучли ижобий таъсир қиладди.

Иккинчидан, 9 май биз, мазкур мактаб битирувчилари ва маҳалла ахли учун нафақат хотира ва қадрлаш, айни чоғда у спорт кунини, мактабимизда таълим бериш борасида самарали иш олиб бораётган ўқитувчиларимизни ҳамда аъло баҳолабга ўқитган ўқувчиларимизни тақдирлаш орқали уларнинг меҳнатини қадрлаш ва рағбатлантириш кунини ҳамдир.

Учинчидан, шу кун мактабимизда таълим берган марҳум ўқитувчиларимиз, маҳалламизнинг марҳум фаолларининг оила-аъзолари, фарзандлари тантанали тadbирга тақлиф этиладилар. Бу тadbир орқали марҳум устозлар ва маҳалла фидоийлари хотирасига чуқур ҳурмат ихор этилади.

Тўртинчидан, соғлом танда соғ ақл деганларидек, соғлом одам табиат ва жамиятнинг гўзалроқ, ёркинроқ тасаввур қиладди. Анъаналарга бой маҳалла маънавиятида улғайган шахс бағрикенг, ҳам маънавий, ҳам жисмонан бакуват, соғлом фикрли бўлиб, у фақат зғуғлик тарафдори ва тарғиботчиси бўлиб қолади. Ана шу анъаналар таъсири бўлса керак, бизнинг маҳалламизда жиноятчилар, гиёҳвандликка берилганлар, турли ёт гоғларга мойиллар йўқ ва бўлмайди ҳам.

Фикр қилайликки, жамиятга жалб қилинган, ёшлигини дўстлари билан спорт мусобақаларида машғул бўлган, таълимни ва устозларини қадрлаган, юқоридаги каби мактаб ва маҳалла

Содиқжон БЕРДИАЛИЕВ,
Чилонзор туман прокурори ўринбосари

руҳида тарбияланган шахс қандай қилиб кейинчалик ёт таъсирларга берилсин?! Ахир, у жамоа муҳитида бўлганида кўплаб обрўли, намунали инсонлар билан яқин бўлади, атрофдаги шахсларнинг ўзига оқибат кўрсатётганлигини кўради, улар билан спорт орқали, таълим жараёни орқали ҳаммаслақка айланади. Мана шундай эътибор қуршоғида бўлган ёш йигиту қиз ўз дўстларига ёмонлик қила оладими? Ёки шундай шароит яратиб берган жамиятга, давлатга, устозларига қарши бора оладими?! Йўқ, албатта, у бундай манфур ишларга қўл урмайди, балки жаҳолатга қарши курашувчи, маънавий етук шахс бўлади. Ўзини шу жамият учун керакли, фойдалу шахс сифатида идрок этади.

Бешинчидан, мактабимизни тамомлаб, илм-фан соҳасида фаолият олиб бораётган, турли масъул лавозимларда ишлаётганларнинг ва маҳалладаги энг намунали оилаларнинг суратлари ибрат сифатида мактабнинг кириш йўлига "Биз улар билан фахрланамиз" шиори остида қўйилган.

Айримлар мактабни тамомлагач, умри давомида бу муқаддас даргоҳга қайта қадам қўймайди. Ҳатто ота-оналар йиғилишларига ҳам бормади. Бизда бўлса 50 ёшдан ошган собиқ ўқувчилар ҳам 9 май кунини ўзининг соғломлигини, жисмоний куч-қувватларини намойиш этишга, ибрат кўрсатишга ҳаракат қиладди.

Юқоридаги мисолда бизнингча, оила, мактаб ва маҳалла таълим ва спорт байроғи остида бирлашиб, ўзига хос жамоатчилик назорати ва бошқарув механизминини ҳосил қиладди. Бу билан "Бир болага етти маҳалла ота-она" деган халқ мақоли ҳаётда ўз ўрнини топади. Нафақат ўқитувчи ва ўқувчилар, балки барча маҳалла ахли ва собиқ ўқувчилар қалбида мақсадлар бирлашиб, таълим ва спорт бирлиги, уйғунлиги ва шу орқали умумжамоа руҳи пайдо бўлади.

Замон, дунёқараш шиддат билан ўзгармоқда. "Кулоқ чўзган" билан ўқувчиларнинг кўзи-қалби очилмайди. Уларга энг маълуқ, ўзини сафарбар этадиган, уларни жисмоний ва маънавий етук инсон қилиб тарбияладиган янгидан-янги маърифий усуллари кашф қилиб, ҳаётга татбиқ қилиб боришимиз керак. Акс ҳолда "оммавий маданият" ва ёт гоғлар бизни ўз домига тортиб кетади. Таълим ва спорт эса лоқайдликдан, руҳият бўшлиғидан асрайди.

Бир сўз билан айтганда, кўпчиликнинг меҳри билан ўтказилган бу кун барча маҳалла ахли, ўқитувчи ва ўқувчилар учун унутилмас, интиқ кун бўлди.

Тасаввур қилайликки, республикаимиз бўйича барча мактабларда 1 май шундай қутиб олинса, барча соғлом, маърифатли, оқибатли бўлса, бу юртга қайси ёт гоғ ёки кучлар кира олади. Шунда биз Президентимизнинг "Фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта бахтли бўлишлари шарт" деган оруз ва интилишларини рўёбга чиқаришга ўз ҳиссамизни қўшган бўламиз, албатта.

Таниқли испан ёзувчиси ва жамоат арбоби Эмилио Кастелар: «Халқларнинг тараққий этиб ўсиши, шон-шарафга бурканиб, муваффақиятли равишда фикрлай ва ишлай олиши учун ҳаётларининг негизда тараққийёт гоғлари ётиши керак», — деб ёзган эди.

Маънавий жасорат намунаси

Шерзод МАТИЕВ,
Андижон вилоят прокурорининг
биринчи ўринбосари

Уларга бундай гоғларни шу халқ ичидан қайнаб чиққан, тиниб-тинчимас, халқ дарди билан кечаю кундуз ёна оладиган, ўткир қобилиятли, теран ўй-фикрли, улуг инсонларгина бера олади. Президентимиз Ислам Каримов бизга қириб битган эски тузум негизда янгилашни, поклашни, бунёдкорлик, миллий қадриятларимизга, ўтмиш аждодларимиз томонидан беъмнат равишда қолдирилган ёдгорликларга таянган ҳолда ривожланиш туйғуларини билан йўғрилган мана шундай тараққийёт гоғсини — Мустақиллик мафкурасини бера олган буюк зот сифатида кексиз эҳтиромга сазовор.

"Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида" китоби билан танишар эканмиз, бунга яна бир қарра ишонч ҳосил қилдик.

Мамлакат тақдирини ҳал этилаётган таҳликали пайтларда Президентимиз томонидан қилинган маърузалар, учрашувлар, интервьюлардан иборат ушбу китоб ҳақида ўйларканмиз, қадри минглаб асрларга татиғулик ўша кунларни бошидан кечирган миллионлаб юртдошларимиздан бири сифатида бугун баралла айта оламизки, Юртбошимизнинг ҳар бир гапи донишмандларча, келажакдан башорат тарзида айтилган фикрлардан иборат экан.

Ислам Каримов хорижда ҳеч ким танимайдиган, Москвадагилар менсимай, текин қора ишчи кучи, қолоқ, орқада қолган халқ сифатида таърифлайдиган, аслида, меҳмоннавоз, заҳматхаш, тарихи буюк бўлган ўзбек миллатини жуда қисқа фурсат ичиде — 20 йилда дунёга танита олган, байроғимизнинг жаҳоннинг энг мўътабар бинолари пештоқларида ҳилпираб туриши, мадҳияимизнинг баралла янграши учун равон йўлларни очиб бера олган тенгсиз инсон саналади.

Ўйлаб кўрадиган бўлсак, бугунги кунда тараққийётнинг ўзбек модели, деб ном олган ривожланиш йўлимининг асосий принциплари, умуммиллий широға айланиб кетган "Ўзбекистон келажиги буюк давлат", "Мустақиллик ҳуқуқ демокдир", "Янги ўй қурмай туриб, эскисини бузмаган!", "Ислохот ислохот учун эмас, аввало инсон учун", "Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди!", "Биздан овоз ва обод Ватан қолсин!" каби машҳур иборалар сокин кабинетларда эмас, аксинча, ана шундай шиддатли курашлар, тинимсиз баҳс ва мунозаралар, аччиқ ҳаётий тажрибаларда, миллий мустақиллигимизнинг пойдевори қўйилаётган ўша суронли йилларда туғилган экан.

1989-1991 йилларда Юртбошимиз томонидан ёзилган асарларда ким эканлигимиз ва нималарга қодирлигимиз ҳақидаги саволга жавоб берилиб, буюк боқолонларимизга муносиб ворис бўлган ҳолда вақтинчалик қийинчиликлардан қўрқмай, дадил олға бориш, эртанги кун ва буюк келажакка қатъий ишонч уйғотиш вазифаси удаланган.

Бугунги кунда мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий, сиёсий-ҳуқуқий, маданий-маърифий ва бошқа соҳаларда эришган ютуқлари, юртимиздаги тинч ва осойишта ҳаёт — таҳликали йилларда пухта ўйлиниб, узокни кўра билган ҳолда қўйилган қадам натижасидир.

Меъёрларга амал қилайлик

Пахта रिзқ-рўзимиз. Ундан кўнгилағидек ҳосил тўплаш учун деҳқон ўтган йил ҳосилини йиғиштириб олиши биланоқ ишга киришиши лозим. Бу талабга қатъий риоя қиладиган фермеру деҳқонларимиз қишининг қиронли кунларида ҳам машаққатли меҳнат қилиб, заминни уруғ қадашга ҳозирлашди. Ўз вақтида агротехника тадбирлари қўлланилиб, ернинг рентабеллик ҳолатларидан келиб чиққан ҳолда чигит қадаган фермерларнинг далаларида ғўзалар бирин-кетин текис уна бошлади. Уларга қараб кишининг кўзи қувнайди.

Аммо, ҳамма фермеру деҳқонлар ҳам чигит экиш масаласига талаб даражасида ёндашдиларми? Маҳаллий раҳбарлар бу масалага етарли эътибор қаратдиларми? Афсуски, бу саволларга "ха" дея баралла жавоб қайтариш қийин.

"Етти ўлчаб бир кес" мақоли қадим-қадимдан халқимизни хушёрликка, огохликка, барча ишни режа асосида батариб амалга оширишга чорлаб келади. Бироқ ҳамма ҳам бу мақолнинг маъини қақавермас экан. Охириқабатда эса ўзи панд еб қолади.

Хоразм вилоят прокуратураси идоралари томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 24 февралдаги "2012 йилда пахта етиштиришнинг прогноз ҳажмлари ва ғўзани навлар бўйича жойлаштириш тўғрисида"ги Қарори ижроси юзасидан олиб борилган назорат тадбирларида айрим мутасадди раҳбарлар томонидан хўжасизликка йўл қўйилганлиги маълум бўлди. Туман раҳбар-

ларининг эътиборсизликлари туфайли қонунга мувофиқ бўлмаган қарорлар қабул қилинган. Бошқа йўналишда фаолият юритаётган айрим фермер хўжаликлариде пахта етиштириш режалаштирилган.

Боғот туман ҳокими томонидан Президентнинг 2008 йил 21 апрелдаги "Шахсий, ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликлариде чорва моллари кўпайтириши рағбатлантириши кучайтириш ҳамда чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариши кенгайтириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори талаби бузилиб, тумандаги 4 та чорвачилик йўналишидаги фермер хўжаликлариде чигит экиш режалаштирилган. Шу каби қонунбузилиш ҳолатлари Урганч, Ҳазорасп, Хива, Хонқа ва Янгибозор туман ҳокимларининг қарорларида ҳам аниқланиб, ушбу ноқонуний ҳужжатларга нисбатан протест келтирилди.

Қолаверса, туман ҳокимларининг экинлари жойлаштириш тўғрисидаги қарорлари-

да белгиланган майдонларни муддатиде тайёрлаш, чигит экиш, униб чиққан майдонларда культивацияни сифатли ўтказиш бўйича тузилган ҳудудий ишчи гуруҳлари ва отрядлар фаолиятлари талаб даражасида ташкил этилмаган. Чигит экилишни ташкил этиш ва мувофиқлаштириш мақсадида жойларда туман ҳокимлари бошчилигида ташкил этилган "туман штаб"лари фаолиятлари талабга жавоб бермайд. Жумладан, назорат тадбирлари давомида чигит экиш мавсумига ташкилий-иқтисодий тадбирлар, шу жумладан, техника воситаларининг узлуксиз ишлашини таъминлаш, ер майдонларини белгиланган муддатларда тайёрлаш ва чигит экиш кампаниясини уюшқоқлик билан ўтказишга доир бошқа чора-тадбирлар кўрилишида қонунбузилиш ҳолатларига йўл қўйилганлиги аниқланди.

Гурлан туманидаги "Деҳқонбод", "Янгибод", Янгибозор туманидаги "Боголон", "Маданият" ММТПларда ерни чигит экишга тайёрлаш ва чигит экишга қатнашадиган техника воситаларини шай холатга келтиришда сусткашликка йўл қўйилган. "Шовот пахта тазолаш" АЖга қарашли К.Раҳимов ва Махтумқули массивларида уруғлик чигитини ивишти шохобчаларида ишчилар учун етарли шарт-шароитлар яратилмаганлиги, улар махсус кийим билан

таъминланмаганлиги га гувоҳ бўлди. Бу ерда ёнгин хафсизлиги талабларига ҳам тўла риоя қилинмаган.

Жойларда пахта етиштирилиши лозим бўлган майдонларга ўзбошимчалик билан бошқа экин экиш ва мақсадсиз фойдаланиш ҳолатлари ҳам учрамоқда. Масалан, Боғот туманида фаолият кўрсатаётган "Шомурод бобо набираси Умиджон" фермер хўжалиги томонидан 2012 йил ҳосили учун чигит экилиши режалаштирилган 6,3 гектар ер майдонида бошқа кишлоқ хўжалиги экинлари экилган. Янгиариқ тумани, "Таган" кишлоғида фаолият кўрсатаётган "Асқаров Норимон" фермер хўжалиги томонидан 5 гектар майдон ғўзапопа қолдиқлари ва бегона ўтлардан тозаланмасдан чигит экилган. Шунингдек, ўтказилган мониторинглар давомида чигит тарқатиш шохобчалари мудирлари томонидан уруғлик чигитини ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилиш ҳолатлари учрамоқда. Хусусан, Хонқа туманидаги "Хонқа пахта тазолаш" ОАЖга қарашли А.Навоий шохобчаси мудир О.Ёқубов, жамиятда тракторчи вазифасида ишловчи И.Ваисов билан олдиндан жиний тил бириктириб, ўзига ишониб топширилган 2012 йил ҳосили учун экишга мўлжалланган, умумий баҳоси 973,7 миң сўмлик уруғлик чигитни Боғот тумани "Мада-

Максуд Юлдашев,
Хоразм вилоят прокуратураси
бўлим прокурори
Ойбек ЖУМАНИЕЗОВ,
«Huroq»

ния" кишлоғида яшовчи фуқаро О.Утамуродовга 300 миң сўмга қонунга хилоф равишда сотган. Ушбу ҳолат юзасидан шохобча мудир О.Ёқубов ва тракторчи И.Ваисовларга нисбатан жиноят иши қўзғатилди.

Прокуратура идоралари томонидан мазкур йўналишда ўтказилган тадбирларда аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан жойларга 22 та тақдимнома киритилди, қонунга зид қарорларни бекор қилиш тўғрисида 7 та протест келтирилди, қонунбузилишига йўл қўймаслик хусусида 208 нафар мансабдор шахслар огохлантирилди, 127 нафар шахс маъмурий, 52 нафар шахс интизомий жавобгарликка тортилди ҳамда қўпол қонунбузилиш ҳолати юзасидан 2 та жиноят иши қўзғатилди.

Пахтачилик мақолами ботишда таъкидлаганимиздек, иқтисодиётимизнинг етакчи тармоқларидан бири. Ундан қўзғалган ҳосилини олиш орқали турмушимиз фаровонлигига муносиб ҳисса қўшган бўлишимиз. Ўзини пахтачиликка маъсул деб билган ҳар бир шахс буни унутмаслиги лозим.

Мамлакатимиз иқтисодиёти нечоғлик ривожланар экан, халқимизнинг турмуш фаровонлиги ҳам шу даражада юксалмоқда. Шу маънода солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни бюджетга тўлашдан бош тортиш ҳолатларини аниқлаш, солиқ ва валютага оид жиноятлар ва қонунбузилишларнинг олдини олиш, солиққа тортилмаган базани кенгайтириш ва давлатга етказилган зарарни ундириш кабилар долзарб вазифалардан саналади.

Департамент тўғрисидаги Низом билан белгиланган асосий вазифалардан келиб чиққан ҳолда солиқ интизомини мустақамлаш, ўз вақтида тўланмаган тўловларни, давлатга етказилган зарарларни ундириш, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи шахслар томонидан рўйхатдан ўтишдан бўйин товлаш, солиқ тўлашдан бош тортиб даромад қилаётган шахсларни аниқлаш, акция солиғи солинадиган товарларнинг ноқонуний ишлаб чиқарилиши ҳамда валютага оид жиноят ва ҳуқуқбузилиш ҳолатларига қарши курашиш мақсадида жорий йилнинг 4 ойида ўтказилган тадбирлар натижасида 2 млрд. 441 млн. сўмлик маблағнинг давлат бюджетига тушишига эришилди.

Фуқароларнинг ҳамда давлат ва барча мулк шаклидаги хўжалик юритувчи субъектларнинг қонун билан қафолатланган манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган тадбирлар натижасида аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан 135 та жиноят ва 8 та маъмурий ишлар қўзғатилиб, 356 млн. 150 миң сўмлик ноқонуний муомалага киритилаётган товар-моддий бойликлар ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан тайинланган ҳужжатли тафтишлар натижасида 997 млн. 838 миң сўмлик қўшимча солиқ ҳисобланиб, шундан 114 млн. 133 миң сўми ундирилди.

Иқтисодиётни соғломлаштириш йўлида

114 млн. 183 миң сўмлик молиявий жарималар қўлланилиб, шундан 11 млн. 390 миң сўмининг бюджетга ундирилиши таъминланди.

Бошқарма томонидан ноқонуний фаолият юритаётган шахсларни тадбиркорлик субъектлари сифатида давлат рўйхатдан ўтказиш, фаолиятини тўхтатган тадбиркорларга амалий ёрдам кўрсатиш натижасида жами 170 хўжалик юритувчи субъектлар рўйхатдан ўтказилиб, 236 та янги ишчи ўринлари яратилди. Кўрсатилган амалий ёрдам самараси ўлароқ, ташкил этилган қўшимча ишлаб чиқариш қувватлари эвазига улар томонидан 90 млн. 200 миң сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарилиб, қўшимча қизматлар кўрсатилди. Бюджетга қўшимча 23 млн. 557 миң сўмлик солиқлар ундирилди ва 5 нафар тадбиркорга 49 млн. 800 миң сўмлик кредит ажратиб беришда амалий ёрдам кўрсатилди.

Шунингдек, халқ хўжалигининг барча соҳаларида ишлаб чиқариш, даромад ҳажмларини яшириш, сотилган маҳсулот, товарлар микдорини камайтириб кўрсатиш, ноқонуний фаолият юритиш ҳолатларини аниқлаш, олдини олиш ҳамда уларга барҳам бериш мақсадида зарурий чора-тадбирлар белгиланган. 2012 йилнинг ўтган даврида 34 та ҳолатда юридик ва жисмоний шахслар томонидан ҳовлилар ҳамда бошқа ёрдам-

чи хўжаликларда ноқонуний тарзда фаолият кўрсатаётган яширин цехлар аниқланиб, 34 та жиноят иши қўзғатилди. 65 млн. 600 миң сўмлик истеъмолга яроқсиз маҳсулотлар ва ускуналар ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Жумладан, Департаментнинг Ангор туман бўлими томонидан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан ҳамкорликда "Марказ" маҳалласида ўтказилган тадбирда фуқаро Ш.Холбоев ўзи яшайдиган уйнинг ёрдамчи хўжалиги ертўласида электр энергиясига ноқонуний уланиб, қўлбола мойжуво ускунаси ёрдамида пахта ёғи ва кунжара ишлаб чиқараётганлиги аниқланган. Шунингдек, ўзбошимчалик оқибатида туман электр тармоқлари корхонасига 15,7 млн. сўмлик зарар етказилгани ҳам маълум бўлди. Яширин цехдан пахтадан чигитни ажратиш учун ишлатиладиган мослама, мойжуво ускунаси, 125 кг. чигит, 197 кг. кунжара, 193 кг. мой ва бошқа, жами 2,9 млн. сўмлик товар-моддий бойликлар олиб қўйилган.

А.АБДИЕВ,

СВОЖДЛҚК Департаментининг
Сурхондарё вилоят бошқармаси бошлиғи

Вилоят синов ва сертификатлаштириш марказининг 2012 йил 16 мартдаги ҳулоасига кўра, ушбу чигитдан олинган маҳсулотлар давлат стандарти талабларига жавоб бермайд.

Мазкур ҳолат юзасидан Департаментнинг Ангор туман бўлими ходимлари томонидан фуқаролар Ш.Холбоев ва М.Холбоевларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг тегишли моддаси билан жиноят иши қўзғатилиб, тўпланган материаллар тергов ҳаракатлари олиб бориш учун прокуратурага юборилган.

Бундан ташқари, валюта қимматликлари билан боғлиқ ҳуқуқбузарлик ҳолатларини аниқлаш, уларнинг олдини олиш ва бартараф этиш, валюта "қора бозори"ни тугатиш юзасидан тезкор тадбирларни кучайтириш, уйларида валюта олди-сотдиси билан шуғулланувчи шахсларни фож этиш, улардаги ноқонуний пул айланмасининг манбаларини аниқлашга қаратилган тадбирлар ҳам мунтазам ўтказиб келинмоқда. Олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида 18 та ҳуқуқбузарлик ҳолатлари аниқланиб, 13 та жиноят ва 5 та маъмурий ҳуқуқбузарликка оид ишлар қўзғатилган. Ҳуқуқбузарлардан 45508 АҚШ доллари, 50530 Россия рубли, 50 евро, 3367 тожик сомонийи ҳамда 67 млн. 400 миң ўзбек сўми ашёвий далил сифатида олиб қўйилган.

Департаментнинг Узун туман бўлими ҳамда туман ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан ҳамкорликда ўтказилган тезкор тадбирда фуқаро Р.Сафарқулов (исми-фамилияси ўзгартирилган) "Нексия" автомашинасида тадбирга жалб қилинган фуқародан 200 АҚШ доллари 564 миң сўмга сотиб олаётганлиги қузатувга олинди, "Тўпаланг" ИПХ масканида тўхтатилган. Автомашина кўздан кеңирилганда, салондан 12 миң АҚШ доллари ва 564 миң сўм нақд пул топилган.

Мазкур ҳолат юзасидан фуқаро Р.Сафарқуловга нисбатан Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг тегишли моддаси билан жиноят иши қўзғатилди.

Сунги йилларда халқ фаровонлигини таъминлаш борасида иқтисодий, сиёсий, ҳуқуқий ва ижтимоий соҳаларда амалга оширилган ислохотлар натижасида аҳолининг турмуши сезиларли даражада фаровонлашиб, муқий имкониятлари кенгайди.

Ислохотларнинг муҳим омиллари

Учкун БУТУНОВ,

Бош прокуратуранинг ОУК тингловчиси

Айниқса, ижтимоий-гуманитар соҳада эришилган марралар — аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш учун йўналтирилган давлат харажатларининг 5 баробар кўпайгани, турмуш даражасининг сезиларли равишда яхшилангани ва бунинг натижасида оналар ўлими 2 баробардан кўпроқ, болалар ўлими 3 баробар камайгани, одамларнинг ўртача умр кўриши 67 ёшдан 73 ёшга, жумладан, аёлларнинг ўртача умр кўриши 75 ёшга етганини мамнуният билан таъкидлашардим.

Фуқароларнинг иқтисодий ва ижтимоий ҳуқуқларини тўлақонли ҳақда таъкидсиз амалга ошириш, шунингдек, мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий-ижтимоий ислохотларни ҳаётга татбиқ қилишда прокуратура органларининг фаолияти ҳам муҳим аҳамият касб этади. Ушбу соҳада қатор йўналишлар мавжуд. Шулларнинг бири Республика Бош прокуратуранинг қонун ижодкорлиги ҳуқуқидир. Мисол тариқасида кўришимиз мумкинки, ўтган даврда Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасига 31 та масала юзасидан қонун лойиҳалари тақдим этилиб, уларнинг 30 таси Сенат томонидан маъқулланди, 1 та қонун лойиҳаси эса ҳозирда Қонунчилик палатасида кўриб чиқилмоқда.

Таъкидлаш жоизки, қонунлар ижроси устидан ўтказилган текширишлар йилдан-йилга камайтирилган бўлса-да, текширишлар самараси оширилиб, аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари бўйича 1 млн. 920 миңга прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди. Умуман, прокурор текширишлари ва жиноят ишлари терговини давомида жами етказилган зарардан 1 трлн. 479 млрд. сўмининг ундирилиши таъминланди.

Шу билан бирга, бўш иш ўринларига эга корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар иштирокида бутун республика бўйлаб меҳнат ярмаркалари ташкил қилинмоқда. Бундан ташқари, оммавий ахборот воситалари имкониятларидан фойдаланилган ҳолда турли учрашувлар, семинарлар, давра суҳбатлари ташкил қилиниб, мунтазам равишда тушунтириш тадбирлари ўтказилмоқда.

Бугунги кунда СВОЖДЛКК Департаменти иқтисодиёт соҳасидаги жиноятчиликнинг олдини олиш, солиқ ва бошқа тўловларнинг давлат бюджетига тўлиқ туширилишини ва иқтисодий-ижтимоий ислохотларнинг аниқ амалга оширилишини таъминлашга катта ҳисса қўшмоқда.

Департамент органлари томонидан ўтган ўн йил давомида 1 трлн. 370 млрд. сўм қўшимча маблағлар ҳисобланиб, 532 млрд. сўмининг ундирилиши таъминланди. Валютага оид ҳуқуқбузарликларни фож этиш борасида ўтказилган тадбирлар натижасида ноқонуний муомалага киритилган 5,5 млн. АҚШ доллари, 7 млн. Россия рубли, 16 млн. Қозғистон тенгеси ва бошқа валюта қимматликлари олинди.

Барчага маълумки, ҳар қандай давлатнинг иқтисодий ривожланиши инвестицияларни, айниқса, чет эл сармояларининг узлуksиз жалб қилинишини талаб қилади. Шу боис мустақилликнинг дастлабки йилларидан бошлаб республикамизда хорижий инвестицияларни устувор лойиҳаларга йўналтиришга алоҳида эътибор бериб келинмоқда. Бунда инвестициявий фаолиятнинг эркинлиги ва тараққиётини таъминлаш мақсадида унинг ҳуқуқий асосини мустаҳкамлаш ва қонунлар ижроси устидан прокурор назоратини самарали ташкил қилиш муҳим аҳамиятга эгадир. Бу борада Ўзбекистон Республикаси прокуратура органларининг бор имкониятларидан фойдаланиш зарур. Ушбу соҳага доир прокурор назорати фаолиятининг самарадорлигини янада ошириш ва тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тақомиллаштириш бугунги куннинг долзарб вазифаларидан биридир.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, бугунги кунда прокуратура органлари томонидан фуқароларнинг иқтисодий ва ижтимоий ҳуқуқ ва эркинликларини қафолатлашга, уларни ҳимоя қилишга ҳамда мамлакатда амалга оширилаётган иттиқ иқтисодий-ижтимоий ислохотларни ҳаётга татбиқ қилиш борасида самарали ишлар амалга оширилмоқда. Ушбу соҳада прокуратура фаолияти самарадорлигини янада ошириш ва соҳага доир қонунлар ижроси устидан прокурор назоратини янада тақомиллаштириш амалга оширилаётган ислохотларнинг муваффақиятли яқун топишининг муҳим омиллариандир.

Қонунчиликни либераллаштириш йўлида

Ҳар бир мамлакат ўз халқини жиноятчилар дунёсининг ҳалокати таъсирдан ҳимоя қилишга интилади. Шунинг баробарида ҳуқуқий демократик давлат ва фуқаролик жамияти қуришдан мақсад ушбу салбий ҳодисани енгиб ўтиш ва унга қарши ҳуқуқий-ташқиллий чора-тадбирларни мувофиқлаштириб бориш ҳамма уларни амалга оширишдан иборатдир.

Мустиқиллик йилларида суд-ҳуқуқ соҳасидаги ислохотларни янада чуқурлаштириш ва ривожлантириш бўйича қатор ишлар амалга оширилди. Хусусан, жиний жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал, Жиноят-ижроия кодекслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Шунингдек, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятини тақомиллаштириш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг "Прокуратура тўғрисида"ги Қонуни янги тахрирда қабул қилинди.

Жиноятчиликка қарши кураш, унинг олдини олиш, суриштирув ва дастлабки тергов ўтказиш жараёнида қонунларга риоя этиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, давлат ва жамият манфаатларини ҳимоя қилиш прокуратура органларининг устувор вазифаларидан биридир.

Шуни алоҳида қайд этиш лозимки, жиний-ҳуқуқий соҳадаги сиёсатни тақомиллаштиришда жиноят ва жиноят-процессуал қонунчилигини янада либераллаштириш ва инсонларварлик тамойилларига мувофиқлаштириш энг муҳим йўналишга айланди.

Жиноятчиликка қарши курашишнинг самарадорлиги жиноят содир этган шахсларга нисбатан белгиланганидан жазо турларининг оғир ёки енгиллигига боғлиқ эмас. Масалан, Ўзбекистонда жиноят-ҳуқуқий соҳасидаги сиёсат жазо турларининг либераллаштирилиши асосида олиб боришмоқда ва бир неча жиноят турлари юқорида келтириб ўтилганидек сезиларли даражада камайган.

Жиноятчиликка қарши кураш асосан фуқароларнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириш воситасида амалга оширилиши лозим, яъни маънавий таъсир қоралари бу борада катта аҳамиятга эга ҳисобланади. Мисол учун, демократияни даъво қилаётган айрим давлатларда жазо турлари ҳам қўл. Уларнинг даражаси ҳам жуда оғир ҳисобланади, аммо бу давлатларда жиноят содир этилиши кўрсаткичи анчагина юқоридир. Масалан, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш халқаро

ташқилоти "Amnesty International" маълумотига кўра, 2011 йили жаҳон бўйича амалга оширилган қатллар сони анчагина ошган. Дунёдаги 20 та давлатда ўлим жазоси ҳукми мавжуд бўлиб, 2011 йилда ана шу давлатларда 676 киши қатл этилган. 2010 йилда бу кўрсаткич 527 кишини ташкил этган.

Мамлакатимизда ўлим жазосининг бекор қилиниши халқаро ҳам-жамиятнинг катта эътибори ва эътирофига сазовор бўлган ижтимоий-сиёсий аҳамиятга молик ўта муҳим воқеадир. Нуфузли хорижий экспертларнинг таъкидлашича, ушбу чора ва бу соҳада юқорида кўрсатилган бошқа бир қатор ишларнинг амалга оширилиши билан Ўзбекистонда дунёдаги энг либерал жиний жазо тизимларидан бири яратилди. Халқаро экспертларнинг бу борадаги қийсий таҳлиллари шуни кўрсатмоқдаки, умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси Германия ва Польшада 5 та, Бельгия ва Россияда 6 та, Данияда 9 та, Швецияда 13 та, Францияда 18 та, Голландияда 19 та жиноят тури бўйича тайинлангани мумкин.

Жиноятчиликка қарши кураш сиёсатининг либераллаштирилиши ва ривожлантирилиши учун яна қуйидаги ишлар амалга оширилиши лозим: — муайян жиноят Ўзбекистон қонунчилиги бўйича жиноят ҳисобланса ҳам бошқа давлат учун жиноят эмас. Мана шу ҳолларда айбдорни ушлаш масаласи жуда қийин бўлади. Давлатлар мазкур соҳада ўзаро ҳамкорлик ва қонунчиликни бириктиришига эътибор беришлари керак;

— БМТнинг "Коррупцияга қарши" конвенциясига мувофиқ давлат органларининг вазифалари ва улар фаолиятининг ташкил этилишига оид нормалар кучайтирилиши лозим;

— ижтимоий хавфлилик хусусиятини йўқотган, лекин ҳуқуқбузарлик белгилари бутунлай сақланиб қолган қилмишларнинг жинийлигини бекор қилиб, уларни маъмурий, интисомий, моддий, молиявий ёки фуқаролик ҳуқуқий жавобгарлик белгиланган қонунларга ўтказиш ёки ижтимоий хавфлилик хусусияти билан бир қаторда ҳуқуқбузарлик белгиларини ҳам йўқотган қилмишлар-

А.ЖҲҲАХОНОВ,
Бош прокуратуранинг
ОУК тингловчиси

ни узил-кесил декриминализация қилиш;

— жиноятчиликка қарши курашнинг жаҳон ҳамжамияти томонидан тўпланган тажрибасини чуқур ўрганиб, миллий менталитетни ҳисобга олган ҳолда ижтимоий муносабатлар ривожланишининг сиёсий, ижтимоий иқтисодий, ҳуқуқий жиҳатларига қамраб олган муаммолар ечимига қаратилган дастурлар ишлаб чиқиш ва уларни амалга ошириш.

Жиноятчиликка қарши кураш сиёсатининг асосий принциплари сифатида қуйидагилар белгиланиши керак:

1) барча шахсларнинг қонун олдида тенглиги;

2) давлат органлари фаолиятининг аниқ йўналиши белгиланганлиги;

3) давлат аппарати тизимининг кадрлар бўйича фаолиятининг ва жисмоний ҳамда юридик шахслар ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари билан боғлиқ муаммоларни ҳал этиш тизимини тақомиллаштириш;

4) жисмоний ҳамда юридик шахслар ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини, шунингдек давлатнинг ижтимоий-иқтисодий, сиёсий-ҳуқуқий, ташқиллий-бошқарув тизими манфаатларини ҳимоя қилишнинг устуллиги;

5) жиноятчиликка қарши курашда фаолият кўрсатган фуқароларнинг шахсий хавфсизлигини таъминлаш;

6) жиноятларни аниқлаш, очиш, баргараф этиш ва олдини олиш мақсадида тезкор-қидирув ва бошқа фаолиятни амалга ошириш, шунингдек, қонунга хилоф равишда ишлаб топилган пул маблағлари ва бошқа мулкларнинг легаллаштирилишига йўл қўймаслик мақсадида қонунда ўрнатилган тартибда молиявий назоратнинг махсус чораларини қўллаш ва бошқалар.

Жиноятчиликка қарши кураш сиёсатини амалга оширишда Жиноят кодекси махсус қисмидаги моддаларда мубоҳаб санкцияларни кўпайтириш, шахсни жамиятдан ажратмаган ҳолда тузатишга рағбатлантирувчи нормаларни киритиш, ЖКда жиноят сифатида назарда тутилган, ижтимоий жиҳатдан унчалик хавфли бўлмаган қилмишларнинг декриминализация қилиниши, яъни улар жиний қилмиш сифатида эмас, балки маъмурий ҳуқуқбузарлик сифатида баҳоланиши мақсадида мувофиқ.

Қулай, ишончли ва хавфсиз

Иноят МУҲАММАДИЕВ,

Навоий вилоят ДСБ бўлим бошлиғи

Юртимизда йўналишсиз таксилар фаолиятини тартибга солиш мақсадида қабул қилинган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 18 майдаги "Йўналишсиз таксилар фаолиятини тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорига мувофиқ соҳага оид қатор ишлар амалга ошириб келинмоқда.

Жумладан, йўналишсиз таксилар учун ягона тиниш белгиларининг жорий қилиниши, уларнинг ишини ташкил этиш юзасидан қўйилган талаблар тўғрисидаги низомнинг тасдиқланиши ва амалиётга киритилиши, таксиларнинг ташқи кўриниши ҳамда ички ахборот жиҳозланиши, такси ҳайдовчилар учун қўйилган талаблар бу борадаги ишларнинг дебоҳасидир.

Вилоятимиз бўйича жорий йилнинг 1 апрель ҳолатига йўловчи ташиш фаолиятига ихтисослашган 48 та юридик мақомга эга бўлган корхона ва ташкилот мавжуд бўлиб, уларга 1757 та автотранспорт воситалари аъзо бўлиб кирган.

Юқорида қайд этилган қарор ижросини таъминлаш мақсадида жойларда семинар-йиғилишлар ўтказилиб, йўловчи ташиш билан шуғулланувчиларга қарорнинг мазмун-моҳиятини тушунтириш билан бирга, вилоят оммавий ахборот воситаларида чиқишлар қилинди.

Йўналишсиз таксиларнинг ҳайдовчилари йўналишда ишлаётганда тегишли лицензия қарточкасига ҳамда йўлга киришдан олдин автотранспорт воситасининг белгиланган тартибда техник кўриқдан, ҳай-

довчилар тиббий кўриқдан ўтказилганлиги тўғрисидаги белгилар қўйилган йўл варақасига эга бўлишлари керак.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 9 мартдаги "Автомобиль транспортида йўловчи ташиш соҳасидаги тадбиркорлик фаолиятининг алоҳида турларини амалга оширишни тартибга солиш тўғрисида"ги Қарори ижроси юзасидан жорий йилнинг биринчи чораги давомида ИИБ ЙХХБ ва "Ўзвотдотарэктранспорт" агентлиги ходимлари билан ҳамкорликда 157 та рейд текширувларида 2730 та автотранспорт воситалари фаолияти назоратдан ўтказилди. Олиб борилган тадбирлар давомида жами 338 нафар фуқаро томонидан ноқонуний равишда аҳолига пуллик транспорт хизмати кўрсатиш ҳолатлари аниқланган. Тўпланган ҳужжатлар суд органларига юборилиб, 38 нафар фуқарога нисбатан 236,1 миллион сўм миқдорда маъмурий жарима қўлланилди. Ҳуқуқбузарларга нисбатан тўпланган ҳужжатлардан 3 таси эса ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга юборилган.

Бугунги кунда вилоятимиз аҳолисига беиннат, сифатли транспорт хизмати кўрсатаётган таксиларимиз қулай, ишончли ва хавфсиз бўлиб, йўловчи ташиш соҳасида фаолият юритаётган ҳайдовчиларнинг хизматидан юрдошларимиз мамнун бўлишмоқда.

Жаҳолат

Ривоятларда келтирилишича, Диогенга бир пиёла вино тутқазилган экан, ерга тўкиб ташлагани. Ундан нега бундай қилганини сўрашганда, агар мен винони гумрон қилмасам, у мени гумрон қиларди, деб жавоб берган экан.

Агар ўша кунни дўстининг тўйига борган Собир (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ҳам қўлига тутқазилган пиёлагади ароқни тўкиб ташлаганидми? Ёки, майли, тўкмасин, пиёла ни бир четга суриб қўйганидми? У-чи, йўқ, дейиш ўрнига, ўзатишдан қўлни қайтармай, ароқдан сипкираверибди-ди-сипкираверибди. Охири оқибат, кайфи ошиб қолди-ю, жиноятга қўл урди. Яна қанақа жиноят қилди?!

Афсуски, бўлар иш бўлди. Энди ҳар қанча пушаймон қилмасин, вақтини ортага қайтара олмайди.

Вақт алламоҳаб бўлганда, Собир шерикларига уйга кетишини айтиб, тўйхонадан кўчага чиқди-ю, нарироқдан ўтиб кетаётган аёлга қўзи тушган, фикри ўзгарди. У ёқ-бу ёққа алангладди. Яқин атрофда ҳеч ким кўринмади. Секингина унинг ортидан туш-

К. МАҲМАДИЕВ,
Сурхондарё вилоят прокуратураси
бўлим бошлиғи

ди. Озроқ юргандан кейин қараса, ўзига ота томондан узоқроқ қариндоши Назира экан. У руҳий жиҳатдан ногирон бўлиб, Собирдан ўн беш ёшлар катта эди.

Собир унга яқинлашган, қаерга кетаётгани билан қизиққан бўлди. Аммо Назира бир нималар деб, йўлида давом этаверди. Чамаси у уйда ҳеч ким йўқ пайтда кўчага чиқиб кетган, адашиб, бу ерга келиб қолган эди. Ана шу ерда шайтон бош кўтарди-ю, Собирнинг виждони ожиз ахволда қолди. Анқироғи, айни пайтда Собир виждонига қулқо солишни истатамади. Уни уйига олиб бориб қўйиш ўрнига, биров келиб қолишидан қўрқиб, ниятини амалга ошириш пайига тушди. Шунинг учун имкон борича яқши гапирди бошлади:

— Назира опа, сизга ёмон гапирмадим-ку! Нега жаҳл қиласиз?

Назира шундагина уни таниди. Бегона жойда таниш одамни кўрганидан хурсанд бўлганча, адашиб қолганини

айтиб, дорисини ичиш учун сув топиб беришни сўради. Собир "хўп-хўп" деганча, уни пана жойга торта бошлади. Назира унинг қўлидан чиқмоқчи бўлиб, силтанар экан, ўйлаб-нетиб ўтирмасдан, бирга бўлишни таклиф қилди.

Буни қарангчи, гарчи Назира руҳан ногирон бўлса-да, номусига мустаҳкам, ифратли экан. Собирнинг асл мақсадини англади-ю, титраб-қақшаб, унга тегмасликни илтимос қила бошлади. Ялинишлари фойда бермагач, жон-жаҳди билан қаршилик кўрсатишга тушди. Аммо афсуски, ожизлик қилди. Собир куч ишлатиб бўлса-да, ниятига эришди.

Қилғиликни қилиб қўйган зўравон, энди Назирани йўқ қилиш ҳаракатига тушди. Жиноят қўл урганини англаб, гўё бу ишда у айбдордек, бор аламини йиғлаб ётган ожаздан ола бошлади. Хумордан чиққунча уриб-тепкиларди. Сўнгра, қилмишининг оқибатини ўйлаб даҳшатга тушди-ю, қочиб қолди. Назирани қидираётган яқинлари эртасига унинг жасадини топишди...

Собир-чи, тўйда келин-куёвнинг бахти учун қадаҳ кўтарди-ю, ақлидан, тафаккурдан адашиб, жаҳолатга берилди. У ичган ароқ эса, аввало озгина хурсандчилик, кайф-сафо берди-ю, кейин узоқ муддатли қайғу ва пушаймонликка гирифтор қилди.

ва билан долларни сўмга алмаштириб келади. О.Қўшоқова Маъбудуга 1 миллион сўм бериб, 300 минг сўмини ўзи олиб қолади. Сўнгра чақалокни шифохонадан олиб чиқиб бериш ҳаракатига тушади. Бироқ бола эмланмагани учун жавоб беришмайди. Асрор ака Мастура боласидан ўз ихтиёри билан воз кечаётгани ҳақида тилхат ёздириб олади.

Эртаси кунни бола сотувчи ва сотиб олувчилар Бувайда тумани Давлат нотариал идорасига боришади. Нотариус боладан ўз ихтиёрига эзилган билан воз кечяписми, сотаётганингиз йўқми, деб онани саволга тутганида у, фарзандини никоҳсиз туғилган, шу сабабли уймизга олиб бормайман, ўз ихтиёрим билан шу одамга асранди қилиб берялман, дея нотариусни ишонтиради. Компьютерда ўз номидан битилган аризага ўз қўли билан исм-фамилиясини ёзиб, имзо чекади. Шу тартиқ нотариал тасдиқланган ариза билан Асрор ака чақалокни олиб, Балиқчиға қўнайди. Туман ҳокимлигига мурожаат этиб, болани асраб олиш ҳақидаги ҳужжатларни ҳам расмийлаштириб қўяди. Қоғозларда сип-силлиқ кечганидай туолган "иш" билан ўзининг ҳақидан мағзава тўкаётгани ҳақида бош қотириб ўтирмайди.

Авалгаги болани сотиб олган "харидор" А.Саҳобов айбини инкор этди. Аммо гувоҳларнинг кўрсатмалари, "даллол" С.Комилова тергов чоғида ихтиёри топширган 300 АҚШ доллари ва бошқа далиллар қаршидада ноилжол қолган, чақалоқ учун 800 АҚШ доллари ва 100 минг сўм пул тулаганини тан олди. Судланувчилар — никоҳсиз туғилган боласини сотиб юборган М.Тоҳирова, бу ишда унга воситачилик қилган холасининг қизи М.Тоҳиева, шифохона ҳаммасира О.Қўшоқова, ўртадаги "даллол"лар, яъни бағдодлик С.Комилова, балиқчилик Н.Дадахоновлар ҳам айбларига иқдор бўлишди. Нафслари ногорасига ўйнаб, юзларига қора суриб олишди, қилмишларига яраша жазоланди.

Талончилар

Улугбек САЙФУДДИНОВ,
Каттакўрғон шаҳар прокурори

Бъзиди тарбиядаги бўшлиқ ўсири йигитларни турли жиноят кўчасига етаклайди. Уларга беварқлик, эътиборсизлик қўллана кўнгилсизликларга сабаб бўлади. Шунинг учун ҳам ота-она доимо фарзандини қаерга бориши, нима иш билан шуғулланиши, қачон уйга қайтишини билиши керак. Каттиқ тартиб-интизом бор оилада ҳеч қачон жиноятчи чиқмайди. Аммо ҳамма ҳам бундай ўйламайди. Айрим ота-оналар кечқурун кўчага чиқиб кетаётган фарзандидан: "Қаерга кетаёсан?", деб сўрамайди. Ҳаммаси мана шундан бошланади...

Каттакўрғон туман Калкўрғон қишлоғида яшовчи Аббосжон, Қодиржон, Жонибек, Жамшид ва Санъатлар кечки пайт кўчада йиғилишди. Улар бироз суҳбатлашганча, Каттакўрғон шаҳрига боришни истаб қолишди. Йигитлар шаҳарни айланиб келиш баҳонасида пиёда йўлга тушди. Йўлнинг узоқлиги ҳазил-хузул билан билинмади ҳам.

Улар Каттакўрғон шаҳрининг Шавқий кўчасига келишганда ўзларига нотаниш бўлган Баҳодир ва Олим исми йигитларга дуч келишди. Баҳодир шу ердаги ҳовлилардан бирига кириб кетди. Кўчада қолган Олимни йигитлар гапга солди. Баҳодир уйдан чиққан, улар ўз йўлларига кетишди.

Аббосжон бошчилигидаги йигитлар шу кунни тунда Каттакўрғон шаҳар кўчаларини

анча вақт айланишди. Уларнинг мақсади талончилик қилиш эди. Аксига олгандек, бирор-бир йўловчи ҳам топила қолмади.

Тунги соат 2:00 ларда собиқ "Авто-мото" эҳтиёт қисмлари дўкони олдида яна боғий нотаниш йигитларни учратиб қолди.

— Пулдан борми? — деди Аббосжон йигитлардан бирига.

— Нима деганингни биласанми, ўзи? — деди Баҳодир.

— Ичган бўлсанг ўзингга, бор йўлингдан қолма, — деди Олим.

Йигитларга айнан шу жавоб керак эди. Улар бирпасда иккала йигитни дўппослаб, эгнидаги куртқалари, қўл телефонлари ва пуллари олиб қўйишди.

Воқеа жойидан жуфтаник ростлаб қолган талончилар жинорий жавобгарликдан қочиб қутулолмади. Суд Аббосжон Турсунов, Қодиржон Азимов, Жамшид Ботиров, Жонибек Ботиров ва Санъат Очиловларнинг ҳар бирига энг кам иш ҳақининг юз баравари миқдориди жарима жазоси тайинлади.

Айни навброн ёшда ҳалол меҳнат қилиб рўзгор тебратдан пул топишни ният қилган бу йигитлар ота-оналари, яқинлари, эл-юрт олдида уятга қолди.

Қишлоқ аёллари орасида ёмон гап оралади: "Кеча туққан боласини сотибди-я, ер юттур!" Фуқароларнинг мурожаатини ўрганиш, суриштирув тадбирлари жараёнида аниқланган ҳолатлар бўйича жиноят иши қўзғатилди. Тергов ҳаракатлари якунлашиб, иш судга юборилди. Суд мажлисида олти нафар кимса олам савбоси жиноятини содир этгани ўз тасвирини топди.

Ушбу жиноий қилмишнинг ибтидоиси Даминжон(исм-фамилиялар ўзгартирилган)нинг Мастура хонга ишки тушиб қолганига бориб тақалади. 2010 йил август ойида йигит қизни урғушувга таклиф қилади. Қиз аввалига рўйиҳушлик бермади. Кейин кўздан нари, холи жойда кўришиб туришга қўнади. Келаси йил баҳор охирида Мастура бўйида бўлиб қолганини айтиди-ю, Даминжоннинг қадами узилади. Қизнинг дили гап, дардини кимга айтишини билмайди. Отаси билса нима бўлади, қишлоқда қандай бош кўтариб юради?

Жиноят, ёз ўрталарида қўшни қишлоқда яшайдиган холасининг қизи Маъбудуга ёрилади. У Даминжон билан қўл телефонидан гаплашади. Уйла-нишни таклиф қилади. Йигит мендан ҳомиладор бўлмаган, деб тўнни тескари қияди. Маъбуда болани олдириб ташлашдан бошқа илож йўқ, дея август ойида Мастуранинг хусусий шифохона очган таниши Доноҳон опанинг хузурига олиб боради. Уни УЗИ аппаратида солиб кўриб, ҳомила 36-37 ҳафталик бўлиб қолганини аниқлаган шифокор, аборт қилишнинг вақти ўтгани, бунинг устига камқон эканлигини ҳам айтиди. Маъбуданинг илтимосини ерда қолдирмай, Мастуранинг шифохонада бир ой даволайди. Сентябр бошида уни Учқўприк туман марказий шифохонасига олиб боришади. Уша кунни у ўғил қўради. Маъбуда холаси — Мастуранинг онаси билан ФХДга учраб, бола туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёздириб келади. Сўнгра, Мастура билан болани шифохонанинг ўзида биронтасига пуллаб юборишни маслаҳатлашганча, ҳамшира бўлиб ишлайдиган таниши О.Қўшоқовага учраб, ую юз долларни ўзида олиб қолишни кўзлайди-да, "Беш юз долларга оларкан", дейди. Ҳамшира бу гапни Маъбудуга етказди. «Бўпти, ўзимизни пулга алмаштириб берсин», дейди у.

Иснод

У.ТОШХУҲАЕВ,
СВОЖЖДЛҚК Департаментининг
Учқўприк туман бўлими бошлиғи
А.МАДРАДИМОВ,
бўлим суриштирувчиси

кетолмайди. Зорикқан одам бўлса, 2 миллион сўмга гаплашиш, хизмат ҳақингизни берамиз".

Ҳамшира болани чақалоқлар уйига топшириш ҳақида йўл-йўриқ кўрсатиш ўрнига, харидор топанам, дея Бағдод туманида яшайдиган таниши С.Комилова билан боғланади. "Бир қиз никоҳсиз ўғил туғиб қўйди. Болани асраб оладиган одам бўлса, 2 миллион сўмга бериб юбораркан. Узоқроқдан бўлгани яъни". С.Комилова Андижон вилоятининг Балиқчи туманидаги таниши Н.Дадахонованинг ён қўшимизнинг икки қизи бор, хотини касал-манд бўлиб қолган, анчадан бери ўғил бола асраб олиш ҳаракатига юришиб, деган гапларини эслайди-ю, унга қўнғирок қилади. Н.Дадахонова ўша захоти бир девор қўшнисини Асрор акага учради.

У "Агар соғлом ўғил бола бўлса, майли, айтган пулини бераман", деганидан кейин, икковлон Учқўприкка йўл олишади. Уларни кутиб олган С.Комилова, бола учун 800 АҚШ доллари, ўзининг воситачилиғи учун 100 минг сўм беришни сўрайди. Пулни олган, О.Қўшоқовага учраб, ую юз долларни ўзида олиб қолишни кўзлайди-да, "Беш юз долларга оларкан", дейди. Ҳамшира бу гапни Маъбудуга етказди. «Бўпти, ўзимизни пулга алмаштириб берсин», дейди у. Ҳамшира дугонаси С.Комило-

«Қўлбола» конфет ва ичимликлар

Бобур ЭРГАШЕВ,
СВОЖЖДЛҚК Департаментининг Тошкент шаҳар бошқармаси бўлим катта инспектори

Юртимизда амалга оширилаётган ислохотлар натижасида бозорларимизни сифатли маҳсулотлар билан тўлдириб, рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқариш борасида қатор ютуқларга эришилмоқда. Аммо, ноқонуний йўл билан бойлик орттириш ва солиқ тўламаслик учун қинғир йўл тутётган сохта талбиркорлар ҳам учраб турибди.

Пойтахтимизда жойлашган "Қўйлиқ дехқон бозори" томонга салқин ичимлик ва конфетлар билан тўлдирилган арачасини судраб кетаётган Ж.Қидиралiev СВОЖЖДЛҚК Департаментининг Тошкент шаҳар бошқармаси ходимлари томонидан тўхталиб, маҳсулотларнинг ҳужжатларини сўралганида, у тайинли жавоб беролмади.

Маълум бўлишича, Тошкент шаҳрида яшаб келаётган, асли Қирғизистон фуқароси бўлган Ж.Қидиралiev турмуш ўртоғи Н.Ҳамидова билан Ҳамза тумани Табибий кўчаси 39-уйда яширин шех ташкил қилиб, ноқонуний равишда, қўлбола усудла салқин ичимлик ва конфет маҳсулотлари ишлаб чиқариш билан шуғулланиб келаётган экан. "Тадбиркорлар" 2007 йилдан 2011 йилнинг май ойига қадар истеъмолчиларнинг ҳаёти ва соғлиғи талабларига жавоб бермайдиган турли кўринишдаги салқин ичимлик ва конфет маҳсулотларини ишлаб чиқариб, уларни "Қўйлиқ дехқон бозори"да сотиб, савдо фаолиятини амалга ошириб келишган. Текширув давомида мазкур "ишбилармонлар" хонадонидан қўлбола усудла конфет ва салқин ичимликлар ишлаб чиқариш ва уларни жойлаштириш учун фойдаланиб келинган усқуналар, идишлар, сотиш учун тайёрлаб қўйилган маҳсулотлар борлиги аниқланган ва ашёвий далил сифатида олиб қўйилган. Шунингдек, Ж.Қидиралiev ўзининг номига Қирғизистон Республикаси Жалолобод шаҳар ИИБ томонидан берилган фуқаролик паспортининг амал қилиш муддатини сохта ёзув киритиш йўли билан уайитриб олгани ва ундан фойдаланиб келгани ҳам аниқланган. Юқоридаги ҳолатлар юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тегишли тартибда судга оширилди.

Суд мажлисида Ж.Қидиралiev ўз айбига тўлиқ иқроорлик билдириб, жумладан шундай дейди: — Тахминан 2007 йилдан бошлаб турмуш ўртоғим билан Табибий кўчасида шех оқиб, қўлбола усудла салқин ичимликлар ва турли шаклдаги конфет маҳсулотлари ишлаб чиқара бошладик. Махсулот ишлаб чиқариш учун керак бўладиган нарсаларни "Янгиобод" бозоридан номатлум шахслардан сотиб олган эдим. Махсулотларни Қўйлиқдаги кийим-кечак бозори ёнида сотар эдик. Салқин ичимликларни водопровод сувига ранг берадиган концентратларни аралаштириб, тайёрлаганим.

Уш, яширин ҳедла ишлаб чиқаришдан ушбу маҳсулотлар истеъмолчиларнинг ҳаёти ва соғлиғи хавфсизлигини талабларига қай даражада жавоб берган? Суд-кимёвий экспертизасининг ҳулосасига кўра, мазкур "маҳсулотлар"нинг ҳеч бири истеъмол учун яроқли эмаслиги, ҳатто уларни истеъмол қилиш инсон организмни учун зарарли эканлиги аниқланган.

Ноқонуний дараҳом топш мақсадида қордошларимиз соғлиғига қўл силтаган эр-хотин "тадбиркорлар" Ж.Қидиралiev ва Н.Ҳамидова жиноят ишлари бўйича Ҳамза туман судининг ҳукми билан тегишли жазоларини олишди.

Маданиятли ва яхши ҳуқуқли инсонлар учрашиб қолганда, аввало, саломлашадилар, сўнгра ҳол-аҳвол сўрашиб, бир-бирларига эзгу тилаклар билдирадилар. Азаладан урф бўлган ва қонимизга сингиб кетган бундай муомала яхши тарбиянинг самараси бўлиб, ҳар иккала томоннинг ҳам кайфиятини кўтарди. "Гар саломинг бўлмаса, икки ямлаб бир ютардим", дейди ҳақ эртақлари қаҳрамони ЯМОҒИЗ КАМПИР. Қарангки, саломнинг таъсирида ҳатто ёвуз кучларнинг ҳам кўнгли юмшар экан.

Кўйида эътиборингизга ҳавола қилинаётган воқеа қаҳрамонлари ҳам қадриятларимизга амал қилиб, саломлашиб ўтганларида ҳеч қандай жанжал чиқмаган ва улар суд олдида жавоб бермаган бўлардилар. Салом ўрнига айтилган бир оғиз ёмон гап катта жанжал тўполон, ур-йиқитта йўл очиб берди. Тўполон авжига чиқиб, аёллар бир-бирларининг соҳидан тортишар, юмдалашар, оғизларига келганини қайтармай ҳақорат қилишарди. Ғалаговур орасидан эркак кишининг "Сенларга муаммо керакми?" деган ҳайқирғи янгради. Олим Зияевнинг бу ҳайқирғи олишаётган қайнонаси, хотини, уларнинг холалари, опа-сингилларига чивинининг гингиллашича ҳам таъсир қилмади.

Шунда қариндошлар ўртасида бораётган курашнинг ягона эркак иштирокчиси — Олим Зияев қайсида бир кинода кўрган ва ёдида қолган усулни қўллаб, эғнидаги футболкасини шарра йиртди-да,

Яхши гап билан...

кўксини қалқон қилиб, хотини Зарина Насруллаеванинг ҳимоясига отилди. Балки бу жасорат спиртли ичимлик таъсирида рўй бериб, уни "шер" қилиб юборгандир. Хар ҳолда у иккинчи гуруҳ ногирони бўлишига қарамай олишаётган аёллар орасига тушди.

Олим Зияев хотинининг кўйлаги йиртилган ҳолда ерга йиқилганини кўриб, уни четга олиб чиқди.

Жанг майдонига кечикиборок етиб келган Матлуба Раҳмонкулова олишаётган қариндошларини ажратиб қўйиш ниятида тўдага ўзини урди, аммо кўп ўтмай бошига тушган кучли зарба тўфайли ерга йиқилиб, ҳушидан кетди.

Бу можаронинг фаол иштирокчиларидан бири Феруза Альбекова судда шундай гувоҳлик беради: "Жабрланувчи Матлуба Раҳмонкулова ҳола-матлуба, судланувчи Олим Зияев яна бир ҳолам В.Насруллаеванинг кўви бўлади. Холам Венера ва қизи Зарина доимий равишда спиртли ичимлик истеъмол қилишиб, бир неча йилдири, бизнинг тинчлигимизни бузиб келишади.

2011 йил 16 июнь кечаси соат 10лар чамасида синглим ишлаётган консерва заводига синглимини ва холам Гулчехра Раҳмонкуловани ишга ча-

Фазилдин ОТАЕВ,
Шаҳрисабз туман прокурори
ёрдамчиси
Норбўта ҲОЗИЕВ,
«Huquq»

қиршиди. Шу сабабли мен уларни айтиб келиш учун бордим. Синглим Ленера ва холам Гулчехра Раҳмонкулова билан бирга қайтаётганимизда йўлда жияним Зарина ва унинг эри Олимни учратиб қолдик. Улар пиво олиб келишаётган эди. Шунда Зарина бизга қараб: "Ҳа, ..., юриб-сизларми?" деди. Зарина онаси Венера Насруллаевани чақириб келди. Жиянимнинг кўлида калтак бор эди. Холам қизининг кўлидан калтакни олиб, менинг кўкрагимга урди. Сочимдан тортиб ерга йиқитиб олиб, дуч келган жойимга муштай кетди. Холам Гулчехрани эса, Зарина соҳидан тортиб ура бошлади. Бу пайтда унинг эри Олим Зияев холамнинг кўлидан ушлаб турарди".

Можаронинг яна бир иштирокчиси Ленера Альбекованинг гувоҳлик беришича, жанжал авж олиб кетаётганини кўриб, у холаси Матлуба Раҳмонкуловани чақириб келган. Матлуба келиб Ферузани ажратиб олиш учун Венерага

ташланганида Олим Зияев "Сизларга муаммо керакми?" деб ердан тош олиб, кўли билан футболкасини йиртиб ташлаган ва кўлидаги тош билан Матлуба Раҳмонкулованинг бошига урган. Шу пайтда жанжалдан хабар толган жиянлари Зафар билан Санжар келиб, М.Раҳмонкуловани шифохонага олиб кетишган.

Жабрланувчи Матлуба Раҳмонкулова бу можарода оғир шикастланди. Шунга қарамай, судда айбланувчи холасининг кўви бўлиши ва у қилган айби учун кечирим сўраб, келтирилган зарарни қоплаганини, шу сабабли унга ҳеч қандай даъвоси йўқлигини билдириб, судланувчига қонуний энгиллик беришларини сўради.

Судда судланувчи Олим Зияев айби иқроқлик билдирмасдан, бор айбни бошқаларга ағдардишга уринди. Қайнонасини М.Раҳмонкулова, турмуш ўртоғини эса унинг опаси ва синглиси урганини, уларнинг исмини аниқ билмаслигини, чунки улар билан салом-алик қилмаслигини айтиб кўрсатув берди.

Ҳа, Олимнинг ўзи тан олиб айтганидек, қариндошлар, опа-сингилларнинг фарзандлари салом-алик қилишмасди. Аксинча, учрашиб қолганда бир-бирларини "хақоратли, уятли" сўзлар билан қарши олишарди. Қариндошлар орасидаги узоқ йиллар давом этган бундай аламзадалик охир-оқибат катта жанжалга айланди.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2006 йил 3 февралдаги "Судлар томонидан жиноят учун жазо тайинлаш амалиёти тўғрисида"ги Қарорининг 1-банди судларнинг эътиборини жиноят учун жазо та-

йинлашда қонунийлик, инсонпарварлик, одиллик ва жавобгарликнинг муқаррарлиги принципларига қатъий амал қилишга қаратилган.

Суд судланувчи О.Зияевга унинг оилавий аҳволини, жабрланувчининг даъвоси йўқлигини эътиборга олиб ҳамда юқорида қайд этилган Олий суд Пленумининг тушунтиришларида амал қилгани ҳолда жазо тайинлади. Албатта, суд жабрланувчининг даъвосидан кечгани ҳамда уларнинг ўзаро қариндош эканлиги, судланувчининг эса аҳоли ҳалокат тўғрисида иккинчи гуруҳ ногирони бўлиб қолгани, бир нафар ёш боласи борлиги каби ҳолатларни ҳам эътибордан четда қолдирмади.

О.Зияевга нисбатан суд ЖКНинг 72-моддасини қўллаб шартли ҳукм чиқарди ва 2 йил синов муддати белгиледи. Унинг ҳулқини назорат қилиш Шаҳрисабз ИИБ зиммасига юклатилди.

Шу билан қариндошлар ўртасидаги жанжал сув сепгандай тинчиди. Буруқсиб ётган адоват олови ўчди. Ажаб эмаски, энди улар бир-бирларининг қадрига етиб, хурмат-иззатларини жойига қўйиб, борди-келди қилсалар. Кўча-кўйда учрашиб қолганда ҳалигидай ахлоқсиз сўзлар ўрнига: "Холажон, опажон, ассалому алайкум", десалар.

Юқорида айтганимиздек, саломлашиб энг ёвуз кучларнинг ҳам кўнгли юмшатади. Чунки сиз салом бериш билан ўша кишига нисбатан соғлиқ-омонлик тилаган бўласиз. Умуман, ҳушмуомала, ширин тиллилик ҳеч қачон зиён қилмайди. "Яхши гап билан илон инидан чиқади", дейди доно халқимиз.

«Савобталаб»нинг қилмиши

Улугбек АБДУРАХМОНОВ,
Миробод туман прокурори ёрдамчиси



Бир юмуш билан темир йўл вокзали ҳудудига борган М.Қаюмова ўша ерда икки аёл билан танишиб қолди. Гапдан гап чиқиб, қизини ўқишга киритиш лардла таниш қилириб юрганини айтган эди, аёллардан бири ларҳол иккинчисига юзланди: «Дилфуза, Умид леган танишингиз бор-ку, ўша билан гаплашиб беринг. Савоб бўлар».

— Ҳа-я, Умиджон эсимдан чиқай дебди. Ўзи шаҳар прокуратурасида ишлайди. Кўлидан келганча ҳаммага ёрдам бериб юрадиган савобталаб йигит. Бўлди, Умиджон билан ҳозирок гаплашиб кўраман.

М.Қаюмова ҳа ё йўқ, дейишга улгурмай, аёл кимгадир кўнғироқ қилди. Икки-уч оғиз гаплашгач, телефонни ўчирди.

— Мана, Умиджон ёрдам беришга рози бўлди. Қизим ўқишга кирди, деб ҳисоблайверинг.

Эртасига М.Қаюмованинг уйига бир йигитни бошлаб келган Дилфуза, Умид шу киши бўлади, дея уларни таништирди. Умид гап орасида Педагогика университетининг ректори билан келишиб қўйганлигини-ю, агар ишонмаса, тилхат ҳам олиб бериши мумкинлигини айтиб, уни ишонтирган,

она хизмат ҳақи ҳақида сўраган эди, 2 минг АҚШ доллари бўлади, деган жавобни олди.

Умид минг долларни ҳозир, қолганини ўқиш ҳал бўлгандан кейин беришини айтган эди, М.Қаюмова шу заҳоти айтилган пулни унга тутқазди.

Тест синовларидан икки ҳафтача ўтгач, Умид М.Қаюмовага телефон қилиб, пулнинг қолганини сўради. Она тест пайтида қизига ҳеч ким ёрдам бермаганини айтган эди, Умид бунга ҳам жавоб топди. Унинг айтишича, қизчанинг ўқишга кириши алақачон ҳал бўлган бўлиб, танишлари пулни тезлаштиришни сўрашаётган экан. Агар пулни бермаса, рўйхатдан тушиб қолармиш...

Она нимаям қилсин, қизи ўқишдан қилиб кетишидан кўриб, гарчи ўзи Тошкентда бўлмаса-да, бир танишига

кўнғироқ қилиб, Умидга минг доллар беришни илтимос қилди. Дугонаси унинг илтимосини баҳаргандан кейин кўп ўтмай, бу гаплардан хабар толган М.Қаюмованинг онаси агар набираси контрактга кирса, пулни қаердан топиши ҳақида сўраган эди, унинг боши қотди. Кейин таваккал деди-да, Умидга кўнғироқ қилиб, пулни қайтариб беришни сўради. Умид пулни тегишли одамларга бериб қўйганини айтиб қутулмоқчи бўлган эди, она ўша одамларни менга кўрсатинг, деб туриб олди. Умид "хўп!", деди-да, уни икки-уч марта университет олдига бошлаб келди. Аммо ҳар сафар ичкарига кириб чиқиб, у киши йўқ эканлиги билдирди.

Бу орада ўқишлар бошланди-ю, қизининг фамилияси рўйхатда кўринмаганидан хавотир олган она яна Умид билан болганган эди, у ваъда беришдан нарига ўтмади. Бирок, сентябрь ойининг ўрталарида тўсатдан уйига кириб келган Умидни кўриб, М.Қаюмова шошиб қолди.

— Опа, суюнчини тайёрланг, қизингиз ўқишга кирди.

— Йўғ-е, ростданми?

— Ие, сизни алдаб нима қиламан? Бўдкетга кирди, и. онасизми? Фақат,

бунинг учун яна минг доллар беришингизга тўғри келади.

Унга ишониши ҳам, ишонмаслики ҳам билмай қолган аёл шу заҳоти Дилфузага кўнғироқ қилди. Ундан Умидга бемалол ишониш мумкинлигини эшитгач, минг доллар олиб чиқиб берди. Пулни қўлга қиритган Умид шу кетганча, қорасини ҳам кўрсатмади. Орада она унга бир неча марта телефон қилди. Натижа чиқмагач, тегишли идораларга мурожаат қилишини айтган эди, Умид шоммай туришни илтимос қилди. Бир марта у берган рақамга кўнғироқ қилган эди, аёл киши олиб, Умиднинг онаси эканлиги, пулни тез қунда қилиб беришни ваъда қилди. Кейинги сафар эса, бошқа аёл олиб, қўлингдан келганини қил, деб телефонни ўчириб қўйди. Шундан кейин алданганини билган М.Қаюмова ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органга мурожаат қилишга мажбур бўлди.

Бу ҳолат юқори ташиқлотларда танишлари бисёр йигитнинг "савоб" ишларидан бир шингил, холос. Кўп ўтмай, унинг фаолиятга доир яна бир қанча ҳолатлар ҳам аниқланди. Маълум бўлишича, Умид Тўлаганов ушбу воқеадан кейин поликлиникада ишлайдиган бир аёлнинг ишончига кириб, унинг институтдаги имтиҳонларни топишга олмаётган жиянига ёрдам беришни ваъда берган ва 500 АҚШ доллари ҳамда 200 минг сўм пулни ўзлаштирган экан. Кейинги сафар яна бир аёлнинг ўқишдан ҳайдалган қизини институтга жойлаб қўйиш эвазига 200 АҚШ доллари миқдоридаги маблағни олиб, чўнтагига уради.

"Савобталаб" йигитнинг қилмишлари ҳам вақти келиб якунига етди. Суд томонидан унга ва бу ишларда ёрдам берган танишлари — Д.Юнусова билан Т.Абдуллаевларга тегишли жазо тайинланди.



«Асака» банк: «Банк-Мижоз» тизими кўл келмоқда

Бозор инфратузимида муҳим бўғинлардан бири ҳисобланган банк тизими мамлакат иқтисодиётининг ривожланишига ўзига хос ўрин тутади. Ҳукуматимиз томонидан амалга оширилаётган ислохотларда тижорат банкларининг фаол иштироки иқтисодий ўрнатилган янада самарали бўлишига иккинчи таъсир кўрсатишмоқда.

«Асака» давлат-акциядорлик тижорат банки Наманган вилоят филиали республикада амалга оширилаётган юксак иқтисодий-иқтисодий ўзгаришларга ўзининг муносиб ҳиссасини кўшишга доимий равишда интилиб келмоқда. Муҳтарам Президентимизнинг Фармон ва қарорларида банк тизimini ривожланиши молиявий қўллаб-қувватлаш, иқтисодиётнинг устувор тармоқларини кредитлаш, нақд пул муомаласини тақомиллаштириш ва банкдан ташқари пул айланмасини қисқартириш, банкларда депозит ҳисоб varaқлардан нақд пулдаги туловларни зулуқсиз таъминлаш кафолатлари тўғрисидаги бир қатор доллар вазиралининг баҳарлашга астойдил ҳаракат қилинмоқда. Банк филиали Наманган вилоятдаги йирик банклар қаторида етакчи ўринни эгаллаб, иқтисодиётнинг sanoat, транспорт, қишлоқ ҳўжалиги ва бошқа тармоқлари таркибига кирувчи йирик корхона ва ташкилотларга хизмат кўрсатишмоқда.

Айни пайтда банк филиали марказий офиси, 9 та мини-банк, 24 та жағмарга, махус ва сайёр кассалари орқали 37,2 минг нафардан зиёд мижозларга барча турдаги банк хизматларини кўрсатиб келмоқда.

Хозирда ҳеч бир банкни мижозлар ишини осонлаштирувчи хизмат тури — «Банк-Мижоз» тизимисиз тасаввур қилиб бўлмайдди. Маълумки, ушбу хизмат тури модём алоқаси орқали электрон ҳисоб-китобларнинг автоматлаштирилган компьютер тизимига асосланган бўлиб, мижозларга ўз офисидан туриб нақдсиз ҳисоб-китобларни амалга ошириш ва банкга ҳисоб рақамини юритиш имконини беради. Ушбу тизим туфайли мижоз бир қатор қулайликларга эга бўлади, чунончи, ташкилот молиявий ресурсларини офисдан чиқарган ҳолда тезкор бошқариш, иш вақти ва маблағларни тежаш, банкдан ахборотларни тез суръатда олиш, юзага келган муаммоларни тезликда ҳал этишга эришади. Шу сабабли банк ушбу тизимга янада кўпроқ мижозларни жалб қилиш мақсадида сайёҳаракатлар олиб бормоқда. Бунинг самараси ўлароқ, мижозлар сони кўпаймоқда. Банкнинг йирик мижозлари — Ўзбекистон-Швейцария «Нестле», Ўзбекистон-Жанубий Корея «ЎзЧасис», Ўзбекистон-Хитой «Муслим-текст», «Тўрақўрғон-Ширинлик»

қўшма корхоналари, «Чуст-антотеххимат-Н», «Наманганавтосав» МЧЖ, «Мехмаш» ОАЖ шулар жумласидандир. 2012 йил 1 май ҳолатига кредит портфели ҳажми 55,5 млрд. сўмни, шундан узоқ муддатли кредитлар 79,5 фоизни ташкил этиди.

Кредит кўйилмалари иқтисодиёт тармоқлари ўртасида куйидагича тақсимланган:

- Саноат — 72,1%;
- Қишлоқ ҳўжалиги — 3,2%;
- Қурилиш — 8,6%;
- Савдо ва умумий оватланиш — 3,3%;
- Бошқа тармоқлар — 12,7%.

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш борасида кўрилаётган чора-тадбирларда ҳам «Асака» банк Наманган вилоят филиалининг ҳиссаси ошиб бормоқда.

Жумладан, банк филиали томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш мақсадида 2011 йил давомида 11,8 млрд. сўм миқдорда кредитлар ажратилиб, 340 та янги ишчи ўринлари ташкил этилган бўлса, жорий йилнинг ўтган даври мобайнида 4,6 млрд. сўм миқдорда кредитлар ажратилди ва 202 та янги иш ўринлари яратилди.

Тадбиркорлик субъектлари учун алоҳида «Тадбиркорлар хонаси» ташкил этилиб, ушбу хона компьютер ва бошқа электрон воситалар билан ҳамда зарурий меъёрий-ҳуқуқий хужжатлар, ўқув қўлланмалари, брошюралар ва буклетлар билан жиҳозланган. Ҳафтанинг пайшанба кунинда очик эшиклар кўни ташкил этилган. Филиал томонидан Наманган шаҳрида иқтисодет йўналиши бўйича таълим олаётган олий ва ўрта-махус ўқув юрталарининг қизқувчан талабалари тақлиф этилиб, уларга банк иши сирлари тўғрисида амалий билан берилмоқда. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланишни истаган талабаларга керакли маслаҳатлар берилмоқда.

Банк филиали томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 26 январдаги «Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва ички бозорни тўлдирish юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарорига асосан 685 млн.сўм, 2009 йил 28 январдаги «Маҳаллий ноозиқ-овқат истеъ-

мол товарлари ишлаб чиқариш кенгайтирилишини рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарорига асосан 4,8 млрд. сўм миқдорда кредитлар ажратилди.

Қишлоқ оилаларини чорва молларисиз ёки паррандаларисиз тасаввур этиш қийин, албатта. Шахсий ёрдамчи деҳқон ва фермер ҳўжаликларидан чорва молларини кўпайтириш ва кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш мақсадида банк филиали томонидан 103 млн. сўм ва паррандачиликни ривожлантириш учун 530 млн. сўм миқдорда кредитлар ажратилди.

Муҳтарам Президентимизнинг 2012 йил 27 февралдаги «Мустақкам оила йили Давлат дастури тўғрисида»ги Қарори ижросини таъминлаш мақсадида ёш оилаларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, уларга ўз эҳтиёжлари учун зарур бўлган истеъмол товарлари ва уй-ҳўй хараид қилиш учун 704,7 млн. сўм миқдорда кредитлар ажратилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 25 майдаги «Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонига асосан тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи аёлларга ишлаб чиқариш фаолиятини ривожлантириш ва кенгайтириш мақсадида 205 млн. сўм миқдорда кредитлар ажратилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «2009-2012 йилларда Наманган вилоятини саноатни ривожлантириш ва ишлаб чиқаришни модернизация қилиш Дастури тўғрисида»ги, «2009-2012 йилларда Наманган вилоятини кичик бизнес, тадбиркорлик ва касаначиликни ривожлантириш Дастури тўғрисида»ги Қарорларининг ижросини таъминлаш мақсадида эркаклар кўстюм-шимини ишлаб чиқаришни кенгайтиришга мўлжалланган «Люкс плюс сервис» МЧЖнинг ҳамда эркаклар кўйлагини ишлаб чиқаришни йўлга қўйишга мўлжалланган «Фахр текстиль» МЧЖнинг истиқболли инвестицион лойиҳалари молиялаштирилди. Натигада 35 та янги ишчи ўринлари яратилди.

Ўзбекистон Республикаси Бош Вазир томонидан 2012 йил 14 мартда тасдиқланган «Наманган вилоятда иқтисодиётнинг реал секторини узоқ муддатли инвестициялар, шу жумладан тижорат банкларини кредит маблағлари соғломлаштириш, технология қайта жиҳозлаш, модернизация қилиш орқали янги иш ўринларини яратиш чора-тадбирлар Дастури»га мувофиқ, «Асл текстиль

либослари» МЧЖнинг эркаклар шимини ишлаб чиқаришни кенгайтириш бўйича инвестицион лойиҳаси, «Наманган парранда» ва «Махлис Ойдина сервис» МЧЖларининг паррандачилик соҳасини кенгайтиришга қаратилган инвестицион лойиҳалари, «Шодия Маш пласт сервис» МЧЖнинг мих ишлаб чиқаришни ташкил этишга қаратилган инвестицион лойиҳалари имтиёзли шартларда молиялаштирилди. Бунинг натижасида 53 та янги ишчи ўринлари яратилди.

Таъкидлаш лозимки, Муҳтарам Президентимизнинг ташаббуслари билан 2012 йил мамлакатимизда «Мустақкам оила йили» деб эълон қилинганлиги муносабати билан «Асака» банк томонидан тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш борасида бир қатор тадбирлар ташкил этилмоқда.

Шундай тадбирлардан бири сифатида жорий йилнинг январь-февраль ойларидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик вакиллари бўлган тадбиркор аёллар ўртасида «Энг яхши тадбиркор аёл лойиҳаси» танлови ўтказилди.

Ушбу танлов шартлари оммавий ахборот воситалари орқали эълон қилинди. Танловда иштирок этиш учун банкнинг Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятларда жойлашган филиалларига банк мижозлари ва танловда иштирок этиш истагини билдирган тадбиркорлик субъектлари томонидан қўллаб лойиҳалар тақдим этилди.

Тақдим этилган лойиҳалар орасидан банк бош офисидан тузилган Ишчи гуруҳи томонидан совринли ўринларга муносибларни танлаб олинди. Бунда асосий эътибор тақдим этилган лойиҳалар бўйича яратилаётган янги иш ўринлари сонига, шунингдек, сифати ва рақобатбардор озиқ-овқат маҳсулотлари ва маҳаллий ноозиқ-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кенгайтиришга йўналтирилган лойиҳаларига қаратилди.

Танлов аяқунларига кўра, Ишчи гуруҳи аъзолари томонидан бир овоздан филиал мижози бўлиши «Асл текстиль либослари» МЧЖ лойиҳаси голиб деб топилди ва фахрли 2-ўринни эгаллади. Танлов голибларини имтиёзли шартларда кредит олиш ҳуқуқини берувчи сертификат ва қимматбаҳо совгалар билан тақдирланган.

Умуман олганда, банк филиали томонидан барча тоифадаги мижозларга, шу жумладан, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига ҳар томонлама қулайликлар яратиш сиеъсати муҳим устувор вазибалар-

дан саналади. Наманган вилоят филиали жамоаси мазкур соҳани ривож иқтисодий муваффақиятлар учун асосий омиллардан бири эканини яхши англаган ҳолда фаолиятини йўлга қўйган. Истиқболдаги тараққиётни белгилаб олишда масалани шу томонини назардан қочирмаслик жуда муҳимдир.

Филиал ресурс базисини кенгайтириш, жалб этилган пул маблағларини асосан иқтисодиётнинг реал секторига фаолият кўрсатаётган, ишлаб чиқаришни модернизация қилишга янги технологияларни сотиб олишга йўналтирилган лойиҳаларни молиялаштиришга сафарбар қилиш мақсадида аҳоли ва ҳўжалик юритувчи субъектларнинг бўш пул маблағларини узоқ муддатли депозитларга жалб этишга алоҳида эътибор қаратишмоқда. Хозирда аҳолига 74 та турдаги миллий ва хоржий валютада омонатлар тақлиф этилмоқда. Аҳоли омонатлари қолдиғи 2012 йил 1 майга келиб 6,7 миллиард сўмни ташкил қилди.

Банк айланмасига бўш пул маблағларини жалб этишни янада ошириб бориш мақсадида ҳозирги вақтда филиал томонидан янги банк хизматларини жорий этиш, шу жумладан, пластик карталар орқали ҳисоб-китоб тизimini ривожлантириш, савдо нуқталарига савдо терминалларини ўрнатишни кенгайтириш бўйича амалий ишлар олиб боришмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 19 апрелдаги «Банк пластик карталаридан фойдаланган ҳолда ҳисоб-китоб тизimini ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарорини ижросини таъминлаш мақсадида банк филиали томонидан 2012 йил 1 май ҳолатига 41,8 минг дона пластик карталар муомалаларга чиқарилиб, 681 та терминал ўрнатилди. 229 та корхона ва ташкилотларда «иш ҳақи» лойиҳалари жорий этилди. 26,5 минг нафардан зиёд ишчи ва хизматчиларга иш ҳақи ва унга тенглаштирилган туловлар пластик карталар орқали амалга оширилмоқда.

Пластик карталар орқали амалга оширилаётган нақд пулсиз ҳисоб-китоблар ҳажми ҳам кенгаймоқда. 2012 йил 1 май ҳолатига савдо айланмалари миқдори 16,7 млрд. сўмни ташкил қилди ва ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 4,2 млрд. сўмга ўсди. Бу эса Наманган вилоятини астиқмом қилувчи аҳолининг «Асака» банк пластик карталарига бўлган ишончинини янада ортаётганлигини далилат бермоқда.

□ Банк Ахборот хизмати

«EFFECT REAL GROUP» МЧЖ бошлангич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибидан Қува туманида ўтказиладиган очик «Аукцион» савдоларига тақлиф этади!

Ўзбекистон Республикаси Ер кодексининг 7-27-моддалари, Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 30 декабрдаги 272-сонли, 2011 йил 25 майдаги 146-сонли қарорлари ва Давлат мулкани бошқариш давлат қўмитаси Фаргона вилоят худудий бошқармасининг 2012 йил 23 февралдаги 03-пр-сонли буйруғига асосан фуқароларга яқка тартибидан уй-ҳўй қуриш (деҳқон ҳўжалигини юритиш) учун ер участкаларига мерос қилиб қолдирилган умрбод эгаллик қилиш ҳуқуқини реализация қилиш бўйича бошлангич баҳоси ошиб бориш тартибиданги тақрорий очик «Аукцион» савдоларига қуйидагилар қўйилади:

1. «Намуна» ҚФЙ Қалмоқ қишлоқ худуди 180-контурдаги яқка тартибиданги уй-ҳўй қуриш ва деҳқон ҳўжалигини юритиш учун 600 кв.метрдан иборат 19 донга 1, 2, 3, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 ва 22-сонли ер участкалари. **Ҳар бирининг бошлангич баҳоси — 464 400 сўмдан.**
2. «Турқровот» ҚФЙ 67к-контурдаги яқка тартибиданги уй-ҳўй қуриш учун 600 кв.метрдан иборат 6 донга 15, 16, 19, 30, 47 ва 48-сонли ер участкалари. **Ҳар бирининг бошлангич баҳоси — 464 400 сўмдан.**
3. «Ангиқшўлоқ» ҚФЙ Тожик қишлоғи 108-контурдаги яқка тартибиданги уй-ҳўй қуриш учун 600 кв.метрдан иборат 10 донга 6, 12, 14, 15, 22, 23, 28, 33, 37 ва 42-сонли ер участкалари. **Ҳар бирининг бошлангич баҳоси — 464 400 сўмдан.**
4. «Намуна» ҚФЙ худуди 1401-контурдаги яқка тар-

тибдаги уй-ҳўй қуриш ва деҳқон ҳўжалигини юритиш учун 600 кв.метрдан иборат 1 донга 73-сонли ер участкаси. **Бошлангич баҳоси — 464 400 сўм.**

ТАЛАБГОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Аукцион» савдолари 2012 йил 14 июнь кўни соат 11:00 да Қува тумани «Маданият уйи» биносининг мажлислар залида ўтказилади.

«Аукцион» савдоларига иштирок этувчи талабгорлар «Савдо ташкилотчиси» «EFFECT REAL GROUP» МЧЖга қуйидаги хужжатларни тақдим этиши керак:

- Кўрсатилган ер участкаларини сотиб олиш истагиданги савдода иштирок этиш учун белгиланган шаклдаги бюртамнома;
- Закалат суммаси тўғрисидаги келишув битимининг бир нусхаси;
- Савдо ташкилотчиси»нинг рекузитлари: ИНН 302128329, МФО 00500 «Савдогарбанк» Фаргона вилоят бўлимидаги 2020 8000 7049 4327 8001 ҳисоб рақамига ер участкасини бошлангич баҳосини 15% (ун беш фоиз) миқдориданги закалат суммасини тўлаганликларни тўғрисидаги тўлов хужжати ва асл нусхаси;
- Савдо голибига савдо кунидан бошлаб 20 кун муддат ичунда яқка тартибда уй-ҳўй қуриш (деҳқон ҳўжалигини юритиш) учун ер участкасига мерос қилиб қолдирилган умрбод эгаллик қилиш ҳуқуқини реализация қилиш тўғрисида шартнома имзолаш шартли шуклатилади.
- Ўзбекистон Республикаси фуқаролари — паспорт

нусхаси:

- хоржий юридик шахслар — уларнинг уставини белгиланган тартибда легализация қилинган нусхаси;
- хоржий фуқаролар — чет эл давлат миллий ёки дипломатик паспорти;
- Ўзбекистон Республикасида доимий яшайдиган ва яшаш гувоҳномасига эга бўлган шахслар — яшаш гувоҳномаси;
- Савдо талабгорнинг вакили иштирок этган тақдирда, белгиланган тартибда тасдиқланган ишончноманинг асл нусхаси.
- «Аукцион» савдоларига иштирок этиш истагиданги талабгорлардан бюртамномалар ҳафтанинг хар кун (дам олиш ва байрам кунларидан ташқари) Фаргона шаҳри, Ал-Фарғоний кўчаси 43-уй, Фаргона вилоят «Матлубот-савдо» АК биноси 2-қават 21-хонада қабул қилинади.
- Закалат суммаларини киритилиши «Аукцион» савдолари бошланишидан бир соат олдин, Бюртамномаларни қабул қилиш «Аукцион» савдолари ўтказилиши белгиланган кундан 1 (бир) кун олдин, соат 18:00 да тўхтатилади.
- Талабгорларни қизиқтирган барча савдолар бўйича қуйидаги манзилга мурожаат қилишлари мумкин: **«EFFECT REAL GROUP» маъсулияти чекланган жамияти.**
- Фаргона шаҳри, Ал-Фарғоний кўчаси 43-уй, Фаргона вилоят «Матлуботсавдо» АК биноси 2-қават 21-хона. Тел. + 99895 404 54 84. Лицензия RR 0094. www.Effect.uz.

Шогирдлар эҳтироми



Меҳнатсевариғи туфайли шогирдлар эҳтироми ва қадр-қимматиға эришган инсон, прокуратура фахрийси Муроджон Раҳмонов табаррук 75 ёшни қарши олмақда. У 26 йилға яқин умрини Андижон вилоятда эл-юрт тинчлиғи ва осейишталиғини таъминлаш, фуқароларнинг манфаатларини ҳимоя қилишға бахшида этиб, жамоатчилик эътибориға сазовор бўлди.

У меҳнат фаолияти давомида Андижон вилоят прокуратураси тизимида Улуғнор туман прокуратурасининг терговчиси, Асака, Шахрихон ва Ҳўжаобод туманлари ҳамда Андижон шаҳар прокурори лавозимларида самарали хизмат қилиб, шафли меҳнат йўлини босиб ўтди.

Муроджон Раҳмонов кўп йиллик амалий иш тажрибаси, теран билими, ёшлар ва шогирдларға бўлган ғамхўрлиғи билан ҳамкасблари эъзозига сазовор бўлди. Адолатпарварлиғи, камтарлиғи, бағрикенглиғи, самимиийлиғи билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари орасида ҳурмат қозонди.

Муроджон Раҳмоновнинг кўп йиллик меҳнатлари прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳоланиб, бир неча маротаба рағбатлантирилди.

Бугунги дорилонм замонға шукроналик ила қариллик гаштини сураётган Муроджон Раҳмонов фарзандлар ва набиралар даврасида ўзининг қутлуг 75-баҳорини нишонламоқда.

Ҳурматли Муроджон Раҳмонович, бугунги шодиёна кунда Сизға ва оила аъзоларингизға сихат-саломатлик, оилавий тотувлик, хонадонингизға тинчлик-хотиржамлик тилаймиз.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийлари ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиқ Маркази

Ўзбекистон Республикаси давлат мулкани бошқариш Давлат кўмитаси Қашқадарё вилоят ҳудудий бошқармаси тўғридан-тўғри музокаралар олиб бориш оммавий оферта йўли билан давлат активларини сотиш савдоларига таклиф этади!

Сотувчи: Давлат мулк кўмитаси Қашқадарё вилоят ҳудудий бошқармаси.

Сотувчининг манзили: 180112, Қашқадарё вилояти Қарши шаҳри А.Темур кўчаси 43-уй.

Алоқа телефонлари: (8375) 225-03-11, 225-02-48. **факс:** 225-02-51.

Сотиш учун таклиф қилинаётган давлат активининг номи, жойлашган манзили, тавсифи ва олди-сотди шартномалари тузиш шартлари:

Қашқадарё вилояти, Қарши шаҳар, Насаф кўчаси 79-уй манзилида жойлашган "Қарши универсал улгуржи савдо базаси" масъулияти чекланган жамиятининг 25 фоиз давлат улushi.

Жамиятнинг умумий ер майдони 28000,0 м², шундан бино ва иншоотлар ҳамда бошқа қурилмаларнинг умумий ва фойдали майдони 8588,7 м².

Жамиятнинг устав фонди 47 510 000 сўмини ташкил этиб, устав фондиға нисбатан 25 фоиз улудининг номинал қиймати 11 877 500 сўмини ташкил этади.

"Қарши универсал улгуржи савдо базаси" масъулияти чекланган жамиятининг 25 фоиз давлат улудини 434 027 000 (тўрт юз ўттиз тўрт миллион йитирича етти минг) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш.

Музокаралар ўтказиш санаси, вақти ва манзили: Музокаралар 2012 йилнинг 22 июни куни соат 9:00 дан бошлаб Қашқадарё вилояти, Қарши шаҳри, А.Темур кўчаси 43-уйда, Ўзбекистон Республикаси давлат мулкани бошқариш Давлат кўмитаси Қашқадарё вилоят ҳудудий бошқармасининг мажлислар залда ўтказилади.

Талабгорларнинг таклифларини қабул қилиш санаси ва вақти: 2012 йил 21 май кунидан (бир

ой давомида ҳар ҳафта душанбадан жума кунига қадар соат 9:00 дан бошлаб 18:00 гача) 2012 йил 21 июни куни соат 18:00 гача.

Оммавий оферта савдоларига қатнашиш учун савдо ташкилотини талабгор ёки унинг вакили эълонда белгиланган муддатларда шахсан ўзи ёки почта орқали қуйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда буюртманомани икки нусхада тақдим этади:

— юридик шахслар учун — давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, шунингдек, тўлиқ ваколатли вакилнинг оммавий оферта савдосига қатнашиши учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

— jismoniy шахслар учун — паспортнинг нусхаси, тўлиқ ваколатли вакил қатнашган тақдирда, шунингдек, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

— Сотувчининг банк ҳисоб рақамига савдога қўйилган давлат активи бошланғич нурунининг 15 фоиз миқдоридида закалат тўланганлиғини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхаси;

— оммавий оферта савдоси ҳужжатларига мавофиқ тузилган ва қуйидагиларни ўз ичига оладиган икки нусхадаги оғзи ёпиштирилган конвертларга солинган талабгор таклифлари;

1. Сотиб олиш тўловларининг таклиф этилаётган суммаси ва уларни тўлаш муддати;

— Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақларни талабгорнинг муҳри ва имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Давлат Мулк кўмитасининг Тошкент вилояти ҳудудий бошқармаси 2012 йил 18 июни куни қуйидаги «Объект»ни сотиш бўйича оммавий оферта (тўғридан-тўғри музокаралар) ўтказилишини маълум қилади!

Объектнинг номи	Манзили	Объектнинг техник характеристикаси	Бошланғич нархи	Энг кам инвестиция мажбурияти миқдори
Давлат Божхона кўмитаси Тошкент вилояти бошқармасига қарашли, "Ўра-Тепа" божхона пости биноси (бузиб олиш шарти билан)	Тошкент вилояти, Бекобод шаҳар, "Цементчилар" маҳалла	Объект 1993 йилда қурилган бўлиб, умумий майдони 134,6 кв.м.ни ташкил этади. Чегара ҳудудида жойлашганлиғи сабабли, "Бузиб олиш шарти билан" савдога чиқарилган. Бир қаватли бино, электросиғит ва ҳоҳагхонадан ташкил топган. Барча қурилмаларнинг фундаменти қуйма бетон бўлиб, деворлари пишшк гиштдан, том кисми юмшқ коплама ҳамда профнастил ферма ва темир бетон плиталаридан, эшик ва деразалари ёғочдан, поли турли материаллардан.	2 810 000 сўм	
Паркент тумани ҳокимлиғига қарашли, "Нотураж жой биноси"	Тошкент вилояти, Паркент тумани, Истикбол М.Ф.Й.	Объект 1993 йилда қурилган бўлиб, 2 қаватли нотураж жой биносидан ташкил топган (бир қаватнинг умумий майдони 229,36 кв.м.га тенг). Барча қурилмаларнинг фундаменти қуйма бетондан бўлиб, деворлари пишшк гиштдан, тўсиклар бетондан, эшик ва деразалари ёғочдан, поли турли материаллардан. Ҳудуд ободонлаштирилган бўлиб, иккита 40 кв.м. дан бўлган сув ховузлари мавжуд.	90 206 000 сўм	
Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг "Физика-Кўч" илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси Материал-шуносик институтига қарашли "Гараж, Устахона ва Омборхона бинолари"	Тошкент вилояти, Паркент тумани, Чанги кишлоғи	Объект (1982 йилда қурилган) аҳоли пунктда жойлашган бўлиб, умумий ер майдони 1,57 гектарга тенг. Объектда бир қаватли 3 та чуқуриқдан (осмотровая яма) иборат гараж (535,06 кв.м.), бир қаватли устахона (222,39 кв.м.) ҳамда бир қаватли омборхона (231,04 кв.м) бинолари мавжуд. Бундан ташқари, объект ҳудудида 2 та умумий майдонлари 405 ва 77,5 кв.м.га тенг бўлган ховуз ва спорт майдонча (30x35 м) мавжуд.	216 999 000 сўм	102 500,0 минг сум

Оммавий офертанинг шарти:

Музокаралар ўтказишнинг санаси, вақти ва жойи: 2012 йил 18 июни куни соат 11:00да Давлат мулк кўмитасининг Тошкент вилояти ҳудудий бошқармасида.

Манзил: Тошкент шаҳар, Ўзбекистон шох кўчаси, 55-уй. Телефон: 259-22-48, 259-21-18, факс 259-21-18, 259-22-48 www.gki.torg.uz.

Олди-сотди шартномасини тузиш шарти: Савдо ўтган кундан бошлаб 20 кун муддат ичида тузиладиган олди-сотди шартномасини имзолаш

Таклифларни қабул қилишнинг охири муддати: 2012 йил 18 июни куни соат 10:00 гача

Офертада иштирок этиш учун таклифларни топириш тартиби ва лозим бўлган ҳужжатлар рўйхати: Таклифга илова қилинадиган ҳужжатлар рўйхати:

— юридик шахслар учун давлат рўйхатидан ўтказилганлиғи тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, шунингдек, ваколатли вакилнинг қатнашиши учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома, вакилнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжат нусхаси;

— jismoniy шахслар учун паспорт нусхаси, ваколатли вакил қатнашган тақдирда, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома, вакилнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжат нусхаси;

— таклиф этилаётган сотиб олиш қиймати, унинг тўлаш муддатлари, таклиф этиладиган инвестиция миқдори, уни киритилишининг мақсади, муддати ва шартлари кўрсатилган, муҳрланган конвертга солинган (2 нусхада) инвестиция таклифи (акцепт).

Ҳужжатларнинг ҳар бир варағи талабгорнинг имзоси ва муҳри билан тасдиқланиши лозим!

Таклифларни қабул қилиш муддати ўтганидан сўнг олиб келинган таклиф қабул қилинмайди!

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийлари ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиқ Маркази ҳамда Самарқанд вилоят прокуратураси жамоаси прокуратура фахрийси Ахат Эсановга турмуш ўртоғи **Раъно ПАРМОНОВА**нинг вафот этганлиғи муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Бухоро вилоят прокуратураси жамоаси Бухоро шаҳар прокурори ўринбосари Учқун Жўраевга отаси

Умулкул ЖўРАЕВнинг вафот этганлиғи муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги СВОЖДЛҚК Департаменти жамоаси Департаментнинг бўлим катта инспектори Дилшод Рустамовга синглиси

Феруза РУСТАМОВАнинг вафот этганлиғи муносабати билан чуқур таъзия иҳор қилади.

Тошкент шаҳар Ички ишлар Бош бошқармаси Тергов бошқармаси тизимларида бўш бўлган терговчи лавозимларига танлов эълон қилади!

Танловда олий-ҳуқуқшунос дипломига эга бўлган, муддатли ёки сафарбарлик чақирув резервида ҳарбий хизматни ўтаган, шунингдек, олий ўқув юрларининг ҳарбий кафедраси курсларини тамомлаб, офицерлар захирасига киритилган, бўйи 170 см. дан кам бўлмаган, jismonan соғлом, руҳан тетик, Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятининг Қибрай, Зангиота туманларида доимий истиқомат қилувчи, 30 ёшгача бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари иштирок этишлари мумкин.

Мурожаат учун телефон:
236-75-79, 333-30-76, 426-39-87

Huquq
yuridik gazeta

Muassis:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:
Abbosxon SANGINOV Baxtiyor NAZAROV
Muxtor ZOIROV (Bosh muharrir)
Gulnoza RAHIMOVA o'rinbosari
Yusupboy G'OIPOV Shavkat YODGOROV
Svetlana ORTIQOVA (mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,
233-10-53

Faks: 233-10-53,
233-64-85

Gazeta haftaning payshanba kunlari chiqadi.
Sotuvda kelishilgan narxda

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqriz qilinmaydi va egalarga qaytarilmaydi.
Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farglanishi mumkin.
«HUQUQ» materiallarini ko' chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.
□ — tijorat material.
Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi
231

Buyurtma j-4564 51 200 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: F.YODGOROVA
Musahhih: M.QAMBAROV
Navbatchi: O'.DEHQDOV

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 18.00.
Topshirildi: 17.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yl 12-oktabrda 0188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7417